

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Specifické aspekty uplatňovaných metod a forem činnosti
základních útvarů služby pořádkové policie PČR**

Autor práce: Jan Vojáček, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2021

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Jan Vojáček, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Přebram

Název bakalářské práce: Specifické aspekty uplatňovaných metod a forem činnosti základních útvarů služby pořádkové policie PČR.

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Specific aspects of applying the methods and forms of activity of the basic unit of the riot police service of the Police of the Czech Republic.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): Mgr.Bc. Josef Kříha, PhD.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): listopad 2020

Cíl bakalářské práce: Hlavní cíl formou analyticko-syntetizujícího teoretického a teoreticko-praxeologického odborného vhledu bude demonstrovat upotřebitelnost eklekticky reflektovaných metod a forem činnosti základních útvarů služby pořádkové policie PČR v souvislosti se zabezpečením plnění jejich základních úkolů, vymezených v jednotlivých ustanoveních zákona č.273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů. V rámci naplnění vedlejšího cíle budou za využití komparativní metody detekovány zvláštnosti a aplikační variabilita poukazovaných metod a forem vybraných útvarů služby pořádkové policie PČR

Student:	20.11.2020	
Jan Vojáček, DiS.	datum	podpis
Vedoucí práce:	9.12.20	
Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.	datum	podpis

Schvalují zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry:	23.11.20	
doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	datum	podpis
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti:	1.12.20	
RNDr. Růžena Ferebauerová	datum	podpis
Pověřený rektor:	1.12.20	
doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	datum	podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Poděkování

Touto cestou bych rád poděkoval vedoucímu bakalářské práce panu Mgr. Bc. Josefu Kříhovi, PhD. za věcné připomínky a metodické vedení práce. Zároveň děkuji své rodině a přátelům za podporu při mém studiu.

ABSTRAKT

VOJÁČEK, J. *Specifické aspekty uplatňovaných metod a forem činnosti základních útvarů služby pořádkové policie PČR: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú., 2021. 86 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Bc. Josef Kříha, Ph.D.

Klíčová slova: České republika, Policie, pořádková policie, případ, služba.

Věcná část bakalářské práce (dále jen „**práce**“) formou širšího teoretického a teoreticko-praxeologického vhledu má ambici komplexně demonstrovat daný operační prostor, organizací a úkoly služby pořádkové policie. V užším postihu se dále zaměřuje na specifické aspekty jejího fungování, včetně specifčnosti uplatňování metod a forem činnosti, které vyplývají ze samotné realizace výkonu pořádkové služby, zdůrazňujících specifčnost plnění úkolů v oblasti zabezpečení veřejného pořádku apod. „*Práce*“ je doplněna o tematicky přílehlavou kazuistiku, reflektující zejména specifčnost „bezprostředních zásahů“ pořádkové policie v souvislosti s realizací služební činnosti tzv. „přímé“ bezpečnostní povahy.

ABSTRACT

VOJACEK, J. *Specific aspects of applying the methods and forms of activity of the basic unit of the riot police service of the Police of the Czech Republic. Bachelor Thesis.* České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2021. 86 p.

Supervisor: Mgr. Bc. Josef Kříha, Ph.D.

Keywords: Czech Republic, riot police, case, service.

The factual part of this bachelor thesis (hereinafter referred to as the "thesis") deals with the detailed characteristics of the riot police and places it in the context of the Police of the Czech Republic. Through a broader theoretical and theoretical-praxeological insight, it comprehensively demonstrates the given operational space, organization and tasks of the riot police service. It also focuses on specific aspects of its functioning, including the specificity of applying methods and forms of activity, which result from the implementation of law enforcement, emphasizing the specificity of tasks in the field of public order, etc. The work is supplemented by a thematically appropriate case study, reflecting in particular the specificity of the so-called "immediate interventions" of the riot police in connection with the implementation of the so-called "direct" security.

Obsah

ÚVOD	9
1. CÍL A METODIKA PRÁCE	11
2. POŘÁDKOVÁ POLICIE A JEJÍ ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA	12
2.1 Širší historický exkurs do dějin pořádkové policie	15
3. ZÁKLADNÍ PRINCIPY POŘÁDKOVÉ POLICIE	19
3.1 Síly a prostředky činnosti pořádkové policie	20
3.1.1 Veřejný pořádek a jeho ochrana.....	20
3.1.2 Bezpečnost	21
3.1.3 Vnější a vnitřní faktory bezpečnosti.....	22
3.1.4 Služební úkon a služební zákrok.....	25
3.1.5 Donucovací prostředky	28
3.1.6 Použití zbraně.....	31
3.2 ETIKA ČINNOSTI	34
4. FORMY ČINNOSTI POŘÁDKOVÉ POLICIE	35
4.1 Charakteristika základních forem pořádkové služby	37
4.1.1 Hlídková služba	37
4.1.2 Obchůzková služba.....	38
4.1.3 Dozorčí služba	39
4.1.4 Procesní činnost	40
4.1.5 Preventivní činnost	40
4.2 Další výkonné články pořádkové policie	41
4.2.1 Oddělení METRO	41
4.2.2 Zásahové jednotky	42
4.2.3 Pořádkové jednotky	42
4.2.4 Pohotovostní jednotky.....	43
4.2.5 Antikonfliktní týmy.....	43
4.2.6 Pohotovostní a eskortní oddělení	43
4.2.7 Pohotovostní motorizovaná jednotka	44
4.2.8 Oddělení služební hipologie a kynologie	45
4.2.9 Prvosledové hlídky	45
4.3 Činnost pořádkové policie u specializovaných součástí PČR	46
4.3.1 Poříční oddělení	46
4.3.2 Policejní potápěči	46
4.3.3 Železniční oddělení	47
5. ŘÍZENÍ A ORGANIZACE ČINNOSTI POŘÁDKOVÉ POLICIE	48

5.1 Odbor metodiky, koordinace a podpory výkonu služby.....	49
5.2 Odbor hipologie a kynologie.....	49
5.3 Odbor speciálních potápěčských činností	50
6. UŽŠÍ SPECIFIKACE OPERAČNÍHO PROSTORU SLUŽBY POŘÁDKOVÉ POLICIE (praktická část).....	51
6.1 Specifika Poříčního oddělení	52
6.2 Antikonfliktní týmy a jejich specifika	53
6.3 Zásahové jednotky a jejich specifika	54
6.4 Pořádkové jednotky a jejich specifika	56
6.4.1 Konkrétní demonstrace kasuistik zásahů pořádkové jednotky	57
6.5 Specifika Oddělení hipologie a kynologie.....	57
6.6 Specifika Oddělení Metra a železnice	58
6.6.1 Konkrétní příklady zásahů Oddělení Metra a železnice	58
6.7 Specifika pohotovostní a eskortní oddělení.....	61
6.8 Pohotovostní motorizovaná jednotka a její specifika	62
6.8.1 Konkrétní příklady zásahů pohotovostní motorizované jednotky.....	63
6.9. Součinnost základních útvarů služby pořádkové policie v rámci hromadného narušení veřejného pořádku.....	64
6.9.1 Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy	65
6.9.2 Krajské ředitelství policie Libereckého kraje.....	66
6.9.3 Krajské ředitelství policie Středočeského kraje	67
6.9.4 Krajské ředitelství Jihočeského kraje	68
6.9.5 Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje	69
6.9.6 Krajské ředitelství policie Pardubického kraje	70
6.9.7 Krajské ředitelství policie Královehradeckého kraje	71
6.9.8 Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje.....	72
6.9.9 Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje	73
6.9.10 Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje	74
6.9.11 Krajské ředitelství policie Zlínského kraje	75
6.9.12 Krajské ředitelství kraje Vysočina	76
6.9.13 Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje	77
6.9.14 Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje.....	78
6.9.15 Dílčí a zevšeobecňující závěry – užitá kasuistika - „dobré veřejnopořádkové praxe“	79
ZÁVĚR.....	80
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ.....	82

ÚVOD

Jednou z největších priorit každého demokratického státu představuje zajištění a udržení klidu a pořádku v dané zemi. K tomu dochází pomocí řady různých faktorů a na základě plnění rozličných úkolů. Ty vytvářejí příznivé podmínky pro činnost a fungování všech složek, orgánů, organizací a institucí státu i pro každodenní život občanů. Ve struktuře plnění takových úkolů, dodržování pořádku i zajištění klidu hraje zásadní roli Policie České republiky (dále jen „**Policie ČR**“), která se tzv. „stará“ nejen o vnitřní pořádek, ale také o bezpečnost. Policie platí za ozbrojený bezpečnostní sbor, jenž plní úkoly v rozsahu vymezeném ústavními zákony, zákony a ostatními obecně závaznými právními předpisy.¹

„**Policie ČR**“ navenek funguje jako jednotný celek, uvnitř policejních složek však dochází k dělbě práce i rozdělení jednotlivých úkolů. Výsadní postavení patří službě pořádkové policie, která se zaměřuje na plnění základních policejních úkonů – nejčastějšími z nich jsou ochrana veřejného pořádku, ochrana bezpečnosti osob i majetku, dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu, sportovních utkání, dalších hromadných akcí apod.

V užším pojetí lze pořádkovou činnost chápat jako činnost vyvíjenou hlavně službou pořádkové policie, ale i dalšími policejními službami, které se službou pořádkové policie úzce spolupracují a vzájemně se doplňují.

V širším pojetí je to činnost dalších subjektů, které přistupují k uvedeným garantům úkolů v oblasti pořádkové činnosti, ale na základě zákonů a jiných obecně závazných právních předpisů spolupůsobí i v souvislosti se zabezpečením faktické ochrany veřejného pořádku, se službou služba dopravní policie, službou cizinecké policie, či službou kriminální policie a vyšetřování (dále jen „**SKPV**“), pomáhají při plnění pořádkových činností zabezpečení demonstrací, dopravních akcích a při odhalování protiprávních jednání, které spadají do vyšetřování jiných služeb, nežli je služba pořádkové policie.

Úvodní teoretická část „*práce*“ se koncentruje na podrobnou charakteristiku zájmově tematicky reflektované pořádkové služby, která je zabezpečována souhrnně ozbrojeným bezpečnostním sborem, tj. „**Policíi ČR**“ prostřednictvím útvarů služby

¹ MACEK, Pavel. Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9., str. 7

pořádkové policie, včetně specifikace tzv. „*de lege lata*“ stanoveného právního rámce jejího operačního prostoru, metod i forem působení, dotýká se i etického kodexu příslušníků policie atd. V intencích navazující, teoreticko-praxeologické části „*práce*“ jsou rovněž dále věcně demonstrovány specifické aspekty uplatňovaných metod a formy činnosti služby pořádkové policie, které jsou subsidiárně podepřeny i konkrétními tematicky přílehlavými kasuistikami, které taktéž dílem ilustrativně odráží monitoring konkrétní veřejnopořádkové aplikační praxe.

1. CÍL A METODIKA PRÁCE

Hlavním cílem „*práce*“ je teoretický a teoreticko-praxeologický odborný vhled ke zkoumané odborné tematické oblasti, který je demonstrován pomocí eklekticky reflektovaných metod a forem základních útvarů služby pořádkové policie PČR upotřebitelných v souvislosti se zabezpečením plnění jejích základních úkolů vymezených v jednotlivých ustanoveních zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o Policii ČR*“). Teoretickou metodou analýzy a syntézy dostupné literatury a pramenů, reflektujících věcný širší popis uplatňovaných metod a forem činnosti služby pořádkové policie, které v užším aspektu vyjadřují specifické aspekty, které ji doprovázejí, a to prostřednictvím charakteristiky základních rysů jednotlivých částí této složky policie a popisu její práce z pohledu širšího teoretického i teoreticko-praxeologického vhledu. V rámci naplnění vedlejšího cíle budou za využití komparativní metody detekovány zvláštnosti a aplikační variabilita poukazovaných metod a forem vybraných útvarů služby pořádkové policie.

Při zpracování obsahové části jednotlivých kapitol a subkapitol práce bude užita metoda komparativní analýzy a syntézy dostupné odborné literatury a odborných pramenů v listinné i elektronické podobě. Teoretická část „*práce*“ bude v optice „*de lege lata*“ stavu účinné právní úpravy demonstrovat účinný právní rámec zákonných, podzákonných a interních právních předpisů a originálním způsobem reflektovat činnosti pořádkové „*Policie ČR*“. V rámci teoretické i praxeologické části budou jednotlivé subkapitoly „*práce*“ tematicky přílehlavým způsobem vhodně doplněny o přílehlavé příklady, reflektující zvláštnosti a specifičnost užitých metod a forem v souvislosti fakticitou plnění jejich úkolů při zabezpečení ochrany veřejného pořádku.

2. POŘÁDKOVÁ POLICIE A JEJÍ ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA

Služba pořádkové policie patří mezi základní služby Policie České republiky, do které je zapojeno přes šestnáct tisíc příslušníků policie.² Z pohledu nejširšího pojetí je tato služba hlavním garantem ochrany veřejného pořádku,³ přesto plní celou řadu dalších funkcí. Příslušníci „Policie ČR“ (dále jen „*policisté*“), kteří tuto službu vykonávají, přichází do přímého kontaktu s občany, orgány obce a právníckými i fyzickými osobami. Pořádková policie tak představuje jeden z pilířů „Policie ČR“.⁴

Vzhledem k tomu, že rozpětí a charakter úkolů činnosti pořádkové policie určitým způsobem na rozdíl od ostatních útvarů omezuje možnost užší specializace, dá se tato služba označit jako „univerzální“. Tento fakt klade na „*policisty*“ i management vysoké nároky. Její členové musí být perfektně připraveni v oblasti znalostí zákonů, vyhlášek, ústavních zákonů, zákonných i podzákonných či služebních předpisů i interních aktů řízení a musejí mít ohled k případným zásahům do práv a svobod občanů. Zároveň mají povinnost být skvěle připraveni jak psychicky, tak fyzicky. Pořádková policie tak tvoří základnu pro výběr „*policistů*“ do jiných specializovaných a odborných služeb policie.⁵

Ke službám pořádkové policie se může přihlásit pouze občan České republiky, jenž o přijetí do služebního poměru písemně požádá. Musí být starší osmnácti let, bezúhonný, plně svéprávný a s minimálně středoškolským vzděláním. Zároveň má povinnost být osobně i fyzicky způsobilý k výkonu služby a oprávněný k tomu, aby se seznamoval s utajenými informacemi podle zvláštního předpisu, pokud má být zařazen na služební místo, kde se tato způsobilost vyžaduje.⁶ Příslušník pořádkové policie také nesmí být členem politické strany či politického hnutí. Nesmí vykonávat živnostenskou

² POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 11

³ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 11

⁴ Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy: Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. Policie České republiky [online]. Praha: Policie ČR, 2020 [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=9128&doctype=ART&#OMETRO>

⁵ Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy: Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. Policie České republiky [online]. Praha: Policie ČR, 2020 [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=9128&doctype=ART&#OMETRO>

⁶ Zákon č. 361/2003 Sb.: Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Zákony pro lidi: Sbíрка zákonů [online]. Zlín: AION CS, s.r.o, 2021 [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#cast2>

nebo jinou výdělečnou činnost a nemůže být členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob, které vykonávají podnikatelskou činnost.⁷

Rozsah stanoveného operačního prostoru služební činnosti příslušníků „*Policie ČR*“ je tzv. „*lex generalis*“ vymezen v jednotlivých ustanoveních zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o služebním poměru*“). V optice „*lex specialis*“ postihu je pro činnost pořádkové policie zákonodárcem legitimně vymezena dalšími níže uvedenými zvláštními právními předpisy, např. již shora uvedeným „zákonem o Policii České republiky“, zákonem č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*trestní zákoník*“), zákon č. 141/19619 Sb. o trestní řízení soudním (dále jen „*trestní řád*“), ústavní zákon č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod (dále jen „*LZPS*“), zákon o odpovědnosti za přestupky č. 250/2016 Sb., zákon o některých přestupcích č. 251/2016 Sb. (dále jen „*zákon o některých přestupcích*“), zákon o právu shromažďovacím č.84/1990 Sb., zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o provozu*“), zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (dále jen „*zákon o zbraních*“), zákon č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o střelivu*“) a další

Rozpětí činnosti je zároveň odlišné, a to podle teritoriálního vymezení jednotlivých základních útvarů. Tím je dána i její diferenciovaná činnost.⁸ Mezi základní úkoly služby pořádkové policie patří zejména ochrana bezpečnosti osob a majetku, spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku a byl-li porušen, činí opatření k jeho obnovení, boj proti kriminalitě, přijímání, evidování a prošetřování oznámení od osob, plnění úkolů v trestním, přestupkovém a správním řízení, dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu.⁹

Základními výkonnými organizačními články „*Policie ČR*“ s územně vymezenou působností, které jsou zřízeny k plnění základních úkolů služby pořádkové policie, jsou obvodní oddělení policie nebo místní oddělení a oddělení hlídkové služby.¹⁰

⁷ Zákon č. 361/2003 Sb.: Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Zákony pro lidi: Sbíрка zákonů [online]. Zlín: AION CS, s.r.o, 2021 [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#cast2>

⁸ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 11

⁹ Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy: Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. Policie České republiky [online]. Praha: Policie ČR, 2020 [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=9128&doctype=ART&#OMETRO>

¹⁰ Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy: Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. Policie České republiky [online]. Praha: Policie ČR, 2020 [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=9128&doctype=ART&#OMETRO>

Pořádková policie funguje na dvou bázích. Těmi jsou obvodní oddělení „Policie ČR“, které jsou součástí okresních ředitelství „Policie ČR“ v daném kraji a v Praze to jsou místní oddělení „Policie ČR“, které jsou součástí čtyř pražských obvodních ředitelství „Policie ČR“. Ty oddělení jsou základními výkonnými organizačními články „Policie ČR“ útvarů s územně vymezenou působností.¹¹ Pro plnění daných úkolů jsou dále zřizovány další výkonné organizační články. K pořádkové policii zároveň patří také pořádková jednotka. Ke službám obvodního oddělení nebo místních oddělení se řadí dozorčí služba, obchůzková služba, hlídková služba, procesní činnost a preventivní činnost.¹²

V organizaci pořádkové činnosti lze vymezit specifické formy, na základě, kterých dochází k plnění daných úkolů. Ty mají určité společné charakteristické rysy. Jedná se o základní organizačně taktické formy činnosti služby pořádkové policie, kterými jsou konkrétní formy organizace činnosti, především na úrovni základních útvarů, resp. Základních výkonných organizačních článků služby pořádkové policie.¹³ Tyto formy zahrnují organizační i taktické hledisko.

Pořádkovou policii lze chápat ve dvou rovinách, a to ve funkčním a institucionálním pojetí. Funkční pojetí popisuje pořádkovou službu z pohledu jejího základního funkčního místa a úkolu v systému služeb „Policie ČR“.¹⁴ Z hlediska institucionálního pojetí představuje pořádková služba prvek policejní organizace, který je vnitřně strukturovaný, a to jak na úrovni řídicích orgánů, tak z pozice členění základních a výkonných článků. K institucionálnímu pojetí zároveň patří personální obsazení jednotlivých organizačních článků silami pořádkové služby.¹⁵ Obě pojetí jsou vzájemně provázána a nelze je od sebe oddělit.

¹¹ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 11

¹² Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy: Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. Policie České republiky [online]. Praha: Policie ČR, 2020 [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=9128&doctype=ART&#OMETRO>

¹³ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 11-12

¹⁴ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 51

¹⁵ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 51

2.1 Širší historický exkurs do dějin pořádkové policie

Z pohledu historického vývoje lze určitou formu pořádkové služby najít už v antice. Ve 4. st. př. Kr. například tuto službu konali v Athénách skytští lučištníci. Ve starověkém Římě zase prováděly noční hlídky tzv. městské kohorty.¹⁶

K postupnému vývoji moderních bezpečnostních složek poté docházelo několik století, dlouhou dobu měly navíc spíše univerzální charakter. Ve středověkých městech působili městští žoldnéři, kteří dohlíželi na dodržování pořádku na ulicích. Než si je města začala, platil, starali se o pořádek a bezpečnost sami občané. V kterékoliv době a čase plnily různé formy pořádkové činnosti úkoly, které odpovídaly danému období, potřebám i historickým souvislostem.¹⁷

Pro vývoj na území Československa je zásadní druhá světová válka. Po jejím skončení totiž jednotný a vojensky organizovaný strážní sbor. Ten měl za úkol udržovat na území ČSR veřejný pořádek a bezpečnost, a to podle platných zákonných předpisů a nařízení státních úřadů.¹⁸ Od té doby čítá vývoj pořádkové policie na našem území pět etap.

1. etapa se datuje do let 1944 až 1950 a fungovala v ní organizace převzatá z první republiky. V platnosti zůstaly i předpisy z daného období, které byly pouze dílčím způsobem upraveny.¹⁹ Jako základní výkonné články pořádkové policie platily stanice SNB. Ty zajišťovaly ochranu veřejného pořádku a plnily řadu dalších úkolů. Stanice byly podřízeny okresnímu velitelství a výkon služby se dělil na službu obyčejnou a zvláštní.²⁰ Při tzv. obyčejné službě vykonávali příslušníci pořádkové policie různé úkoly – chránili veřejný pořádek a bezpečnost, dohlíželi na obecně prospěšná zařízení, pátrali po hledaných osobách nebo předcházeli trestné činnosti a vyšetřovali trestné činy.²¹ Co se týče tzv. zvláštní služby, měli její vykonavatelé povinnost plnit nařízení národních výborů, a to zejména při zajišťování ochrany veřejného pořádku. Zároveň se starali o

¹⁶ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 52

¹⁷ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 52

¹⁸ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 52

¹⁹ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 52

²⁰ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 53

²¹ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 53

vyřizování dožadání zákonem zmocněných orgánů.²² Výkon služby se prováděl prostřednictvím obchůzek, a protože byly pracovní stavy zaplněné, fungovala služba velmi stabilně. Zemská velitelství a hlavní velitelství SNB měly organizační odbory, jež vedly organizační, dislokační a personální agendu stanic a zpracovávaly předpisy pro výkon služby.²³ Zároveň kontrolovaly plnění předpisů, stanovovaly obsah výcviku a odborné přípravy. K tomu se podílely i na obsahu výuky ve školách.²⁴

Ve 2. etapě jsou zahrnuty události let 1950-1963. V této době došlo k reorganizaci bezpečnostního aparátu, jež proběhla v letech 1950-1951. Vznikla složka Veřejné bezpečnosti, do níž patřily uniformované služby i kriminální úřadovny.²⁵ Stanice SNB zanikly a byl vytvořen systém okrsků s okrskovými zmocněnci a hlídková služba. Navíc vznikly nové služební předpisy, které upravily činnost a postavení pořádkové služby. K základním úkolům okrskových zmocněnců patřilo předcházení trestné činnosti, zamezování jejího páčání či odhalování trestných činů. Dále měli za úkol pátrat po pachatelích trestných činů a mít evidenci recidivistů. Tito zmocněnci navíc chránili veřejný pořádek a hlídali dodržování předpisů. Dohlíželi také na dodržování pravidel silničního provozu a organizovali a školili k výkonu služby členy Pomocné stráže VB.²⁶ U trestné činnosti ale nikdy neobjasňovali její okolnosti, to měli na starost specialisté okresních oddělení VB. V roce 1960 proběhla další reorganizace, ta s sebou ale přinesla spíše negativní faktory, proto došlo k reorganizaci další, a právě to byla odstartována třetí etapa.²⁷

3. etapu lze počítat od roku 1964 do roku 1979 a je charakteristická především vznikem obvodních oddělení Veřejné bezpečnosti, které se staly základním výkonným článkem složky VB. Došlo k jejich konsolidaci z pohledu organizace i úkolů.²⁸ Oddělení měla za úkol zajišťovat veřejný pořádek a zabezpečovat dodržování pravidel socialistického soužití. Zároveň hlídala ochranu majetku v socialistickém vlastnictví, zajišťovala plynulost a bezpečnost silničního provozu, objasňovala přestupky či některé

²² MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 53

²³ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 53

²⁴ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 53

²⁵ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 54

²⁶ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 54

²⁷ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 54

²⁸ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 53

trestné činy a pomáhala s organizací práce Pomocné stráže VB.²⁹ V této fázi fungovali také tzv. výkonní příslušníci, kteří garantovali plnění veřejnobezpečnostních úkolů v jim svěřeném teritoriu.³⁰ Organizační struktura se postupně dobudovala a útvary postupně vznikaly hlavně ve velkých městech, průmyslových centrech, střediskových obcích a v místech s vysokou bezpečnostní problematikou.³¹ Pro dislokaci a typizaci vzniklo několik kritérií. Z pohledu organizace bylo důležité zavedení určité specializace, jejímž cílem se stalo zkvalitnění činnosti obvodních oddělení. Byla vytvořena rovněž funkce staršího inspektora pořádkové služby.

Při 4. etapě v letech 1979-1983 došlo ke vcelku výrazně strukturální obměně na úrovni základních útvarů VB, tzv. redislokaci. Při ní se vytvořila větší teritoria základních útvarů VB. Vlivem toho došlo k rušení útvarů s nižším počtem příslušníků. Cílem bylo zvýšení akceschopnosti základních útvarů. Obvodní oddělení měla na starosti ochranu socialistického společenského státního zřízení, boj s obecnou a hospodářskou kriminalitou, správní službu, ochranný dohled a vyhledávání trestných činů a objasňování přečinů. Také se zabývala ochranou veřejného pořádku, zajištěním silničního provozu a odhalováním, objasňováním a rozhodováním o přestupcích.³² Dochází k vytváření početně velmi silných základních útvarů VB (v některých případech i více jak 100 příslušníků VB), což se v konečném důsledku odrazilo ve zhoršení úrovně řídicí činnosti na dané úrovni.³³

5. etapa odstartovala rokem 1983 a běží do současnosti. Je charakteristická závěrem procesu redislokace a nástupem opačného procesu, při němž došlo k rozdělování větších územních celků a obnovování dřívějších dislokací těchto základních výkonných článků pořádkové služby.³⁴ Celkově je pro tuto etapu typická stabilizace struktury základních útvarů. Cílem bylo odstranit či minimalizovat negativní faktory, jež s sebou přinesla původní dislokace.³⁵ V tomto období také došlo k vydání interního předpisu, jenž řešil problematiku základních útvarů komplexněji v porovnání s předchozím předpisem

²⁹ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 54

³⁰ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 54

³¹ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 54

³² MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 55

³³ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 56

³⁴ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 56

³⁵ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 56

tohoto typu. Stanovil podmínky zřizování základních útvarů služby pořádkové policie, vymezil jejich druhy, úkoly, systematizoval funkci a pracovní náplň i způsob organizace činnosti základních útvarů.³⁶ Oproti předcházejícím etapám byl v tomto období, zaznamenanám kvalitativní posun. Podstatou změny se stala hlavně orientace činnosti základních útvarů služby pořádkové policie na základní a profesní úkoly „*Policie ČR*“.³⁷ Ke změnám dochází v náplni práce základních útvarů jako celku, jednotlivých pracovníků, ale též v systematizaci jednotlivých funkcí, které jsou současně stanoveny následně vedoucí oddělení, zástupce vedoucího oddělení, policejní inspektor a provozní pracovník.³⁸

³⁶ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 56

³⁷ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 56

³⁸ MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2. str. 57

3. ZÁKLADNÍ PRINCIPY POŘÁDKOVÉ POLICIE

Služba pořádkové policie představuje základní pilíř „*Policie ČR*“. Co do počtu je službou nejpočetnější a co do obsahu činnosti službou nejuniverzálnější³⁹.

Činnost pořádkové policie vytváří kromě dopravně bezpečnostní činnosti a správní činnosti subsystémy a druhy zaštitěné modelem, který se nazývá správně bezpečnostní činnost.⁴⁰ V modelu se pak zrcadlí teoretické i metodologické přístupy, jež mají uplatnění při výzkumu policejně bezpečnostní činnosti. V konkrétním slova smyslu jde o realizaci činností v oblasti veřejného pořádku a bezpečnosti. Ochrana veřejného pořádku se děje ve dvou rovinách – normotvorné a výkonné.⁴¹

Normotvorná rovina představuje tvorbu právních norem regulujících společenské vztahy v oblasti veřejného pořádku a vymezujících postavení jednotlivých subjektů, jejich pravomoc, působnost aj.⁴² Veřejně pořádková činnost funguje především v několika formách. Má za úkol správní dohled, kontrolu, vydávání individuálních správních aktů jako aktů aplikace práva, odhalování a objasňování přestupků, řešit bezpečnostní opatření a provádět akce, které jsou založené na využití sil a prostředků policie za účelem účinného plnění úkolů policejně bezpečnostních orgánů v oblasti ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti.⁴³

Úkoly, kterými se veřejně pořádková činnost zabývá, jsou uskutečňovány pomocí různorodých metod. Ty jsou výkonnou formou činnosti pořádkové policie. Množství těchto metod má obecnou platnost nejen pro veřejnou správu. Základními obecnými metodami jsou přesvědčování a preventivně výchovná činnost zvaná prevence, donucovací metoda zvaná represe.⁴⁴

³⁹ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. *Policie České republiky*. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 22

⁴⁰ HRINKO, M. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 53

⁴¹ HRINKO, M. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 53

⁴² HRINKO, M. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 53

⁴³ HRINKO, M. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 53

⁴⁴ HRINKO, M. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 53

3.1 Síly a prostředky činnosti pořádkové policie

Pořádková policie se stará především o ochranu veřejného pořádku a pomáhá s plněním dalších policejních úloh. Má ale tak široký záběr, že na plnění jejích úkolů se podílí i řada dalších subjektů a pracovníků. Síly pořádkové služby se dělí na vlastní (interní) a síly ostatní (pomocné).⁴⁵

Mezi vlastní síly patří všechny organizační struktury. K ostatním silám se řadí další síly, které jsou organizačně začleněny do struktur „*Policie ČR*“, a také ty, které působí vně struktury „*Policie ČR*“.

Síly využívají při plnění úkolů prostředky, které lze rozdělit na právní, technické a organizačně řídicí.⁴⁶

3.1.1 Veřejný pořádek a jeho ochrana

Veřejný pořádek a jeho ochrana patří mezi základní pojmy, se kterými se lze setkat u služby pořádkové policie. Ta se totiž snaží veřejný pořádek ochraňovat a zajistit, aby ve společnosti a na veřejnosti fungovalo vše tak, jak má. Všeobecně lze veřejný pořádek charakterizovat jako souhrn společenských vztahů, které vznikají, rozvíjejí se a zanikají na místech veřejných a veřejností přístupných, které jsou upraveny právními i neprávními normativními systémy, jejichž zachování je významné pro zajištění klidného a bezporuchového chodu společnosti.⁴⁷

Do veřejného pořádku jsou zahrnuty právní i neprávní normy. Navíc u něj lze rozdělit dva druhy pravidel chování obyvatel formalizovaná a neformalizovaná. Ta se týkají jak narušitelů veřejného pořádku, tak jeho ochránců.⁴⁸

Ochrana veřejného pořádku je zásadní pro zajištění chodu společnosti i běžného života občanů a představuje proces, na němž se podílí nejen státní orgány, ale také další orgány, instituce i samotní občané. Všeobecně lze ochranu veřejného pořádku charakterizovat jako komplex politických, právních, sociálně ekonomických a jiných

⁴⁵ MACEK, Pavel. Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9. str. 68

⁴⁶ MACEK, Pavel. Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9. str. 71

⁴⁷ MACEK, Pavel. Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9., str. 21

⁴⁸ MACEK, Pavel. Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9. str. 22

opatření, která směřují přímo nebo zprostředkovaně k zajištění klidu a pořádku ve společnosti.⁴⁹ Může mít dvě formy normotvornou a výkonnou.

Jako příklad fungování ochrany veřejného pořádku lze zmínit například rizikové zápasy ve sportovních soutěžích, třeba ve fotbale či hokeji. Jednotlivá utkání jsou vyhodnocována přednostně na základě různých faktorů a podle toho klasifikována. Ta, která jsou schválena jako „riziková“, jsou pak následně spojená s opatřeními, jež jsou uplatňována proto, aby byl veřejný pořádek zachován. V případě sportovních utkání se jedná kupříkladu o dohled na fanoušky jednotlivých táborů, doprovod při cestě na stadion, oddělení skupin fanoušků soupeřících celků apod.

3.1.2 Bezpečnost

Z pohledu pracovního nasazení policie i činnosti pořádkové policie je důležitým pojmem bezpečnost. Ta představuje složitý, vnitřně strukturalizovaný a hierarchicky uspořádaný fenomén.⁵⁰ Jeho obsah a struktura i funkce přesahují hranice jednoho vědního oboru i celých vědních okruhů. Bezpečnost je systém, jenž zahrnuje celou řadu podsystémů, zároveň je ale článkem vyššího řádu regionálního, kontinentálního i globálního.⁵¹

Podle nejobecnější definice a užšího pojetí je bezpečnost označovaná jako absence, nepřítomnost nebezpečí. Zároveň je předmětná, protože nemůže existovat bez objektu ohrožení. Pokaždé se vztahuje k někomu a k něčemu.⁵² V širším pojetí je jako bezpečnost definován stav vědomí člověka, v němž se necítí ohrožen z hlediska své existence, zájmů a hodnot. Stejně tak je jako bezpečný označen život bez ohrožení, stav bez strachu a neklidu o sebe a jiné, jistota budoucnosti, absence ohrožení zdraví, ztráty na majetku a životě. K definici bezpečnosti patří také situace, ve které člověka nic neohrožuje a v neočekávaných a nepředvídaných situacích se může spolehnout na pomoc jiných lidí. K tomu napomáhá ustanovení orgánů a institucí, jež svou činností garantují občanovi stav jistoty a bezpečí.⁵³

⁴⁹ MACEK, P. Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. 87 s. ISBN 978-80-86477-45-9. str. 24

⁵⁰ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 55

⁵¹ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 55

⁵² HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 55

⁵³ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 55

Na bezpečnostní situaci v České republice lze nahlížet z mnoha úhlů a pohledů. Platí ale několik základních kritérií. Těmi jsou pocit bezpečí, stav kriminality a hodnocení stavu bezpečnosti. Pocit bezpečí se odvíjí od práce policie, hasičů, zdravotníků a dalších složek, které mají přímý vliv na vnitřní bezpečnost. Stejně tak jsou důležité soukromé bezpečnostní služby a další pracovníci v bezpečnosti na veřejně přístupných místech. Stav kriminality se posuzuje podle evidované trestné činnosti a jejího objasňování. Hodnocení stavu bezpečnosti pak probíhá pomocí mezinárodního nezávislého institutu a srovnání s ostatními zeměmi.⁵⁴

3.1.3 Vnější a vnitřní faktory bezpečnosti

Z hlediska bezpečnosti a bezpečnostní situace se rozlišují dva faktory bezpečnosti vnější a vnitřní. Vnější faktory jsou takové, které působí z vnějšího prostředí na objekty. Vnitřní faktory vyjadřují vlastnosti objektu.⁵⁵

Vnější faktory bezpečnosti působí, jak již bylo zmíněno výše, z vnějšího prostředí referenčního objektu. Patří k nim především vnější prostředí, bezpečnostní výzvy a bezpečnostní ohrožení a rizika.

Pro vymezení prostředí platí předpoklad, že je tvořené souborem několika podmínek. Vyjadřuje vymezení části prostoru, v němž se subjekty pohybují a jsou v něm nějakým způsobem činní. Prostor je velká skupina, s níž je objekt v interakci, a také představuje soubor vlivů těchto činitelů na objekt.⁵⁶ Samotné prostředí neustále se mění a postupně se vyvíjí. Prostor obsahuje řadu komplexních systémů, a to sociálních, přírodních, technických či technogenních, z nichž se každý skládá ještě z dalších systémů stejné kategorie a na různých hierarchických úrovních.⁵⁷

Z pohledu vývoje a vlivu člověka na formování prostředí ho můžeme rozdělit na přírodní prostředí a umělé prostředí. Přírodní prostředí je takové, jež je původní. Vzniklo přirozeným vývojem světa a bez vlivu a zásahů člověka. Do tohoto prostředí, ale patří i ta část prostředí, které bylo člověkem pozměněno či přetvořeno na základě jeho potřeb

⁵⁴ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 58

⁵⁵ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 55-56

⁵⁶ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 55

⁵⁷ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 55

a kvůli zajištění podmínek života.⁵⁸ Umělé prostředí se dělí na sociální a technogenní. K sociálnímu prostředí patří lidé, sociální skupiny, sociální vztahy, širší vliv kulturního prostředí i politický a hospodářský systém. Technogenní prostředí se skládá z technických a technologických výrobních systémů a zahrnuje i infrastrukturu.⁵⁹

Dále je důležité bezpečné prostředí. Všude lze rozlišit oblasti a prostory, kde je různorodá úroveň bezpečnostní situace, respektive bezpečnosti. Někde je míra bezpečnosti vyšší a situace stabilnější a příznivější. Jinde je úroveň bezpečnosti naopak nižší a hrozba rizika vysoká. Situace se může lišit i na základě subjektivních pocitů v různých oblastech. V každém prostředí, ale lze najít tři základní faktory generátory kriminality, brzdy kriminality a magnety kriminality.⁶⁰ Jako generátory kriminality jsou označována místa, odkud v dané oblasti pramení trestná činnost, která může ohrožovat i přilehlé lokality. Lze tak označit místa, kde se potkávají kriminální živly, kde se nacházejí bary, diskotéky a noční kluby kde je provozována prostituce. Podobné prostory jsou semeništěm s předpokladem pro obecnou, majetkovou, drogovou či násilnou kriminalitu. Z takových míst také často vycházejí pachatelé, kteří se pak trestné činnosti dopouštějí.⁶¹

Brzdy kriminality představují místa, různé lokality a oblasti, které odrazují pachatele a ztěžují páchaní trestné činnosti. Mezi taková místa patří lokality, kde je například pomocí policejních hlídek, bezpečnostních služeb, dostačujícího osvětlení či urbanistického členění staveb zajištěna dostatečná kontrola prostorů a prostranství.⁶²

Jako magnety kriminality jsou označována místa či lokality, které lákají pachatele kriminálních činů. Do takových prostorů lze počítat obchodní domy, železniční a autobusové stanice, bohaté městské čtvrti či odlehlé a málo obydlené části měst a obcí.⁶³

Všechny výše uvedené faktory vytvářejí určité prostředí a míru bezpečnosti. O bezpečném prostředí se dá hovořit ve chvíli, kdy nejsou vztahy sociálních aktérů bezpečnostního prostředí konfliktní. Uspokojování jejich potřeb navíc musí být přiměřeně zajišťováno a případné disproporce se řeší ke spokojenosti aktérů. Bezpečné prostředí je nastoleno také v okamžiku, kdy nemají přírodní a technogenní činitelé

⁵⁸ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 55

⁵⁹ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 56

⁶⁰ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 56

⁶¹ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 56

⁶² HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 56

⁶³ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 56

negativní vliv na kvalitu života obyvatel a kdy jsou rizika vyplývající z působení činitelů prostředí snižována na přijatelnou úroveň. Systém řešení krizových situací navíc musí být funkční a akceschopný.⁶⁴

Vnitřní faktory bezpečnosti vyjadřují vlastnosti objektu a platí za ně především zranitelnost a odolnost objektu.⁶⁵

Jako zranitelnost se označuje vlastnost materiálního objektu nebo technického prostředku ztratit schopnost plnění stanovené nebo přirozené funkce.⁶⁶ Představuje resultát expozice a citlivosti systému na negativní jevy a události antropogenní, technické či technologické povahy. Asi nejcitlivějším druhem zranitelnosti je zranitelnost sociální.

Na aktéra při ní působí sociální charakteristika, jež má schopnost způsobit, že je aktér citlivější, má větší predispozici na zhoršení kvality života, svou existenci nebo uspokojování vlastních zájmů a potřeb.⁶⁷ Mezi základní aspekty sociální zranitelnosti se řadí sociální spravedlnost, sociální diference, organizace společnosti či potenciál jedince. Obsahuje také otázky chudoby, sociálního vyloučení, bezmocnosti, demografie, sociálních sítí, vzdělávání, zdraví, kultury pohlaví a stupně blahobytu. Sociální zranitelnost také ovlivňují příslušnost k socioekonomické třídě, pohlaví, věk, rasu, etnický původ, vlastnictví bytu, přístup k finančním zdrojům na obnovení po pohromě či krádeži.⁶⁸ Ve zjednodušené formě se při hodnocení sociální zranitelnosti hledí na soubor charakteristik, jež vyjadřují a popisují situaci člověka z pohledu podmínek života, sociální odolnosti či stupně sociální ochrany.

Odolnost, jinými slovy také zranitelnost, vyjadřuje odolnost schopnost objektu vyrovnat se s působením negativních jevů a událostí, schopnost zachovat si funkčnost, integritu či přetrvat bez poškození. Lze ji charakterizovat i jako rezistenci proti negativním událostem a následnou rychlost návratu do původního stavu.⁶⁹ Sociální odolnost se odvíjí od kvality a dostupnosti lidských, materiálních, hmotných a finančních zdrojů a zásob použitelných na odstraňování negativních následků negativních jevů.⁷⁰

⁶⁴ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 57

⁶⁵ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 57

⁶⁶ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 57

⁶⁷ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 57

⁶⁸ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 57

⁶⁹ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 55

⁷⁰ PORADA, V. a kol. *Bezpečnostní vědy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019, 780 s. ISBN 978-80-7380-758-0

3.1.4 Služební úkon a služební zákrok

Příslušní policie, a tedy i „*policisté*“ pořádkové policie, kteří se při výkonu služby dostanou do styku s veřejností, mají povinnost provádět svou činnost v souladu se zákony a ostatními právními předpisy.⁷¹ A to především při úkonech a zákrocích, při nichž dochází k výraznému zásahu do práv a svobod občana.

Služební úkon představuje druh činnosti, který umožňuje „*policistovi*“ nebo „*policistům*“ zabezpečovat plnění úkonů policie a při kterém dochází k zásahu do svobod a práv občanů. Služební zákrok jen je zásah do práv a svobod občanů, kdy za použití donucovacích prostředků nebo zbraně dochází k vynucení využívaných oprávnění zakročujících „*policistů*“ v rámci realizace tzv. „*bezprostředních*“ zásahů do práv občanů, při které používá „*policista*“ nebo „*policisté*“ oprávnění, případně donucovací prostředky nebo zbraně k odvrácení nebezpečí nebo překonání protiprávního jednání, jímž je narušen veřejný pořádek nebo bezpečnost osob a majetku.⁷²

Přestože „*policisté*“ mají při výkonu své služební pravomoci „*ex lege*“ svěřeny značnou pravomoc jsou povinny postupovat jen v mezích zákona a musí dodržovat taktické zásady a postupy služebních zákroku. Při provádění služebních zákroků se „*policisté*“ řídí zásadami danými právními předpisy.⁷³ Patří mezi ně zásada legality, zásada oportunity, zásada podpůrnosti, zásada přiměřenosti, zásada zákonnosti, zásada rychlosti a rozhodnosti, zásada slušnosti a taktnosti a zásada bdělosti a ostražitosti.

ZÁSADA LEGALITY je zákonem daná povinnost jednat určitým způsobem. „*Policisté*“ ve službě i mimo službu jsou povinováni podle této zásady postupovat v zákonem stanovených případech a provést služební zákrok. Na „*policisty*“ ve službě se zákon vztahuje v případě, pokud je páčán trestný čin či přestupek, nebo pokud existuje důvodné podezření z jeho páčání. „*Policisté*“ mimo službu mají povinnost zakročit ve chvíli, kdy je páčán takový zločin či přestupek, jímž je bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo majetek.⁷⁴

⁷¹ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 17

⁷² HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 17

⁷³ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 17

⁷⁴ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 17

ZÁSADA OPORTUNITY se může do činnosti „*policistů*“ promítnout ve dvou rovinách. V jedné rovině tím, že zákon stanoví subjektivní a objektivní okolnosti, ve kterých je „*policista*“ povinen provést služební zákrok. Ve druhé rovině tak, že „*policistovi*“ tato zásada dává možnost jednat i jiným způsobem. V tomto případě se pak jedná o uvážení. Výsledkem takového uvážení a posouzení všech okolností se „*policista*“ rozhodne o tom, jak bude postupovat a jednat. Nesprávné posouzení nebo pasivní postoj pak může znamenat porušení zásady oportunity.⁷⁵

ZÁSADA PŘIMĚŘENOSTI patří mezi nejdůležitější zásady služebních zákroků a odráží se především v povinnostech „*policistů*“ v souvislosti s použitím donucovacích prostředků a zbraní. Zásada se týká toho, aby byly zákroky „*policistů*“ adekvátní vzhledem k nebezpečí nebo protiprávnímu jednání a následky zákroku nebyly širší a horší, než je nezbytné. Při provádění zákroků se tato zásada projevuje ve třech základních směrech v přiměřenosti ve volbě/výběru prostředku, v přiměřeném užití zvolených prostředků, v časové přiměřenosti, kdy určité nebezpečí existuje nebo bezprostředně hrozí. Porušení nebo překročení této zásady je vyhodnoceno jako neoprávněné, navíc často způsobuje bezdůvodnou újmu na životech, zdraví a majetku.⁷⁶

ZÁSADA ZÁKONNOSTI zaštiťuje všechny právní zásady služebních zákroků a působí jako zábrana před neomezeným výkonem státní moci. Požadavkem této zásady je, aby veškerá činnost policie vycházela ze zákonů a zákroky „*policistů*“ byly vedeny jen na základě zákona a v jeho mezích.⁷⁷ Každý „*policista*“ by proto měl vědět, jaké jsou hranice zákonných práv a svobod občanů, jaká práva nelze omezit a že za žádných okolností nesmí snížit lidskou důstojnost.⁷⁸

⁷⁵ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 18

⁷⁶ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 18

⁷⁷ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 18

⁷⁸ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 18

ZÁSADA RYCHLOSTI A ROZHODNOSTI platí za jeden z nejzásadnějších předpokladů pro úspěšné provedení a dosažení cíle zákroku. Pro „*policisty*“ vznikají při výkonu služby situace, které musí řešit rychle a bezprostředně. Příslušní pořádkové policie se musí na místo na jednu stranu dostat co nejrychleji a na druhou situaci také co nejrychleji vyřešit a obnovit pořádek. Obzvláště pokud se jedná o veřejný pořádek.⁷⁹ Co se týče rozhodnosti, je hlavním předpokladem znalost situace, správná volba taktiky zákroku a kvalifikované rozhodnutí o oprávnění, volby donucovacího prostředku nebo zbraně.⁸⁰ „*Policista*“ by proto měl důkladně zvážit všechny kroky nadcházející akce a v jejím průběhu je nijak výrazně měnit. Stejně tak tomu je například i při uložení pokuty. „*Policista*“ by totiž neměl váhat nad její výší nebo ji přehodnocovat. Pokud je tato zásada uplatněna správně, dokáže zabránit jednání pachatele, jeho útěku či dalším škodám, a zároveň může dojít k rychlému obnovení veřejného pořádku.⁸¹

ZÁSADA SLUŠNOSTI A TAKTNOSTI vštěpuje „*policistům*“, aby se při zákrocích a jejich činnosti neobjevovala brutalita, hrubost, neurvalost, zesměšňování, ponižování či šikanování. Zásadní význam má také míra a způsob jednání „*policisty*“, taktnost či vhodně zvolená slova, za kterých provádí svou službu.⁸²

ZÁSADA BDĚLOSTI A OSTRAŽITOSTI. Při zákroku je důležité, aby „*policista*“ sledoval celý prostor, ve kterém se zasahuje a měl o něm přehled. Zároveň nesmí uplatňovat hazardní přístup, nepodceňovat situaci a nebýt nedbalý a lehkovážný. Správný „*policista*“ by naopak měl mít takové návyky, díky kterým se minimalizuje možnost nečekané akce ze strany pachatelů a případné hrozby zranění či smrti. Měl by vědět, kdy a za jakých okolností použít donucovací prostředky či zbraň, a také jak se dostat na místo zásahu, tak, aby nevzbudil pozornost.⁸³

⁷⁹ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 18

⁸⁰ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 18

⁸¹ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 19

⁸² HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 19

⁸³ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 19

3.1.5 Donucovací prostředky

„Policisté“ tzv. „*ex lege*“ dle jednotlivých ustanovení „*zákona o Policii ČR*“ disponují jednotlivými ustanoveními, tj. oprávněním využít při zákrocích donucovací prostředky a zbraně, k jejichž používání byli vycvičeni. Ty slouží k ochraně bezpečnosti jejich osoby, jiné osoby nebo majetku či k ochraně veřejného pořádku.⁸⁴

Donucovacích prostředků mohou „*policisté*“ využít § 53 „*zákona o Policii ČR*“⁸⁵, ve chvíli, kdy jim umožní dosáhnout účelu sledovaného zákrokem a jsou nezbytné k překonání odporu nebo útoku osoby, proti které se zakročuje. V případě, že klasické donucovací prostředky zjevně nebyly dostačující k dosažení účelu, má „*policista*“ právo použít elektrické donucovací prostředky.⁸⁶

Mezi donucovací prostředky podle § 52 „*zákona o Policii ČR*“⁸⁷, patří hmaty, chvaty, údery a kopy; slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek; obušek a jiný úderný prostředek; vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky; vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle aplikace ustanovení § 56 odst. 5 „*zákona o Policii ČR*“⁸⁸ zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla; vytlačování vozidlem; vytlačování štítem; vytlačování koněm; služební pes; vodní stříkač; zásahová výbuška; úder střelnou zbraní; hrozba namířenou střelnou zbraní; varovný výstřel; pouta; prostředek k zamezení prostorové orientace.⁸⁹

Před použitím těchto prostředků mají „*policisté*“ povinnost vyzvat osobu § 53 „*zákona o Policii ČR*“⁹⁰, proti které zakročují, aby upustila od protiprávního jednání, a upozornit pomocí výstrahy na případné použití donucovacích prostředků v případě neuposlechnutí. Toto pravidla pak neplatí v případě použití prostředků k zabránění

⁸⁴ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 201

⁸⁵ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 209

⁸⁶ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 209

⁸⁷ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 202

⁸⁸ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 215

⁸⁹ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 202

⁹⁰ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 209

odjezdu vozidla. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví osoby a zákrok nesnese odkladu.⁹¹

Při použití donucovacích prostředků „*policisté*“ dbají na to, aby nezpůsobili osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.⁹² Donucovací prostředky může použít pouze „*policista*“, který je k jejich použití vycvičen. Navíc musí prokázat svou příslušnost § 12 „*zákona o Policii ČR*“⁹³ k policii, a to služebním stejnokrojem, služebním průkazem nebo odznakem policie se zřetelně viditelným identifikačním číslem. Jakmile to okolnosti neumožní, lze použít ústní prohlášení „*policie*“.⁹⁴ Ve chvíli, kdy této identifikaci brání jakýkoliv faktor, může od ní „*policista*“ upustit. Jakmile je to ale možné, musí se prokázat dodatečně. Stejná pravidla platí i pro „*policisty*“ mimo službu. Žádný z donucovacích prostředků nesmí za žádných okolností fungovat jako odplata či trest za neuposlechnutí výzvy „*policisty*“.⁹⁵

To, jaké donucovací prostředky se použijí, je zcela závislé na uvážení „*policisty*“, jenž provádí zákrok. Výjimku v tomto rozhodování tvoří zákroky pod jednotným velením § 59 „*zákona o Policii ČR*“⁹⁶. Při volbě prostředků „*policisté*“ zvažují hned několik faktorů okolnosti použití, účel sledovaný zákrokem, míru a povahu hrozícího nebezpečí, druh hodnot a míru jejich ohrožení, intenzitu a charakter kladeného odporu, charakter útočníka a jeho aktuální či potenciální nebezpečnost.⁹⁷

Pokud „*policista*“ při zákroku využije donucovací prostředky nebo zbraň v takové míře, která je nezbytně potřebná k překonání odporu. Došlo-li při použití donucovacích prostředku nebo zbraně ke zranění, poskytne „*policista*“ zraněné osobě první pomoc případně zajistí lékařské ošetření. Každé použití je povinen okamžitě nahlásit svému nadřízenému § 57 „*zákona o Policii ČR*“.⁹⁸ O dané situaci musí být ihned vytvořen úřední záznam. Výjimkou je situace, kdy není „*policista*“ s ohledem na duševní

⁹¹ VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 209

⁹² VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd.. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 209

⁹³ VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 100

⁹⁴ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 26

⁹⁵ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 26

⁹⁶ VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 225

⁹⁷ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 27

⁹⁸ VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 221

stav této věci schopen.⁹⁹ V úředním záznamu „*policista*“ popíše okolnosti použití těchto prostředků či zbraně. Z popisu musí být pro toto využití samozřejmý zákonný důvod.

Při posuzování použití donucovacích prostředků se klade velký důraz na to, jak se daná situace jevila v okamžiku, kdy se muselo o zákroku rozhodnout. Hodnotí se nejen to, jaké měl „*policista*“ informace, ale také zda jednal rozumně a logicky. Pokud jsou donucovací prostředky použity protiprávně, nese za ně zodpovědnost „*policista*“, který je tak použil, a také „*policista*“, jenž dal k takovému jednání pokyn nebo proti němu nezasáhl.¹⁰⁰

Jako konkrétní příklad nutného použití donucovacích prostředků poslouží případ z obce Blovice z března 2014, kde museli „*policisté*“ zakročit proti agresivnímu a opilému muži. Dvaatřicetiletý občan rušil hlasitými výkřiky noční klid a pohyboval se ve vozovce, kde by mohl způsobit nehodu. Ohrožoval tak život i zdraví sebe i ostatních osob.¹⁰¹ Klád aktivní odpor a po opakovaných výzvách § 53 „*zákon o Policii ČR*“¹⁰² „*policistů*“¹⁰³, s výtržnostmi nepřestal. Zakročující hlídka poté tedy použila hmaty a chvaty a následně služební pouta § 52 „*zákon o Policii ČR*“¹⁰⁴, aby překonala aktivní odpor muže“ který se dopustil protiprávního jednání a naplňujícího znaky skutkové podstaty přestupku. Přestupek proti veřejnému pořádku“ § 5 „*zákon o některých přestupcích*“.¹⁰⁵

⁹⁹ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 51

¹⁰⁰ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 27

¹⁰¹ Policie České republiky – KŘP Plzeňského kraje. Policisté použili donucovací prostředky, muž je fyzicky a slovně napadl. [online]. Praha: Policie ČR, 2014 [cit. 2021-03-16]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/policiste-pouzili-donucovaci-prostredky-muz-je-fyzicky-a-slovne-napadl.aspx>

¹⁰² VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 209

¹⁰³ VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 209

¹⁰⁴ VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 202

¹⁰⁵ STRAKOŠ J. Zákon o některých přestupcích. Praktický komentář. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 260 s. ISBN 978-80-7598-521-7., str. 89

3.1.6 Použití zbraně

Nejrazantnějším druhem zákroku je použití zbraně § 56 „*zákonu o Policii ČR*“¹⁰⁶. Jako zbraně je označovány střelné zbraně včetně střeliva a doplňků, bodné a sečné zbraň, výbušniny, speciální výbušné předměty, průlomové pyrotechnické prostředky a speciální náloživa.¹⁰⁷ Za zbraň se považuje i ta zbraň, jež není služební povahy. Za použití zbraně je považováno její použití způsobem, k němuž byla vytvořena (sečná zbraň k sekání, bodná zbraň k bodání apod.

Při každém použití musí „*policista*“ dodržovat základní podmínky § 57 „*zákonu o Policii ČR*.“¹⁰⁸ Použití zbraně musí být pro zákrok nezbytné, vhodné a přiměřené. „*Policista*“ zároveň má povinnost proti osobně, které zasahuje. Musí ji dát jasně najevo, aby upustila od protiprávního jednání s výstrahou použití zbraně v případě nutnosti. V případě, že je ohroženo zdraví či život „*policisty*“ nebo jiné osoby a zákrok je nutné provést bezprostředně, lze od předchozí výstrahy upustit.¹⁰⁹

Z pohledu použití zbraně existuje také speciální pojem „nebezpečný pachatel“. Tento pojem je nutné oddělovat od pojmu „nebezpečná osoba“, která má pouze taktický význam, a ještě neopravňuje k použití zbraně. Nebezpečný pachatel sice není vymezen v zákoně, všeobecně, ale představuje osobu, která platí za natolik závažnou hrozbu pro život a zdraví či svobodu a lidskou důstojnost, že možnost jejího zranění nebo usmrcení je přijatelnější než zákrok proti ní.¹¹⁰ Jako nebezpeční pachatelé mohou být označováni zvláště nebezpeční recidivisté, pachatelé úmyslného trestného činu, kteří jsou ozbrojeni nebo hrozí, že zaútočí zbraní, osoby, jež byly Policií ČR výslovně označeny za nebezpečné pachatele. Jedná se například o vězně na útěku.¹¹¹

¹⁰⁶VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 215

¹⁰⁷HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 46

¹⁰⁸VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 221

¹⁰⁹HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 47

¹¹⁰HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 47

¹¹¹HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 47

Pro použití zbraně existují dva základní důvody nutná obrana § 29 „*trestního zákoníku*“,“¹¹² a krajní nouze § 28 „*trestního zákoníku*“¹¹³. Oba jsou zaneseny v § 56 „*zákona o Policii ČR*“¹¹⁴

Nutná obrana § 29 „*trestního zákoníku*“¹¹⁵ představuje čin, kterým „*policista*“ odvrací přímo hrozící nebo trvajícím útok. Aby se nejednalo o čin, který jinak trestný, musí situace splňovat dva základní předpoklady. Zaprvé musí jít o útok na zájem chráněný trestním zákonem, jenž v době obranného jednání přímo hrozí nebo trvá. Zadruhé existuje zákonný požadavek, aby obrana nebyla zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.¹¹⁶ O nutné obraně naopak nelze hovořit ve chvíli, kdy útok ještě bezprostředně nehrozí, kdy nezačal nebo kdy už byl dokončen.¹¹⁷

Krajní nouze § 28 „*trestního zákoníku*“¹¹⁸ se klasifikuje jako čin, jímž někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněného trestním zákonem. O případ krajní nouze se naopak nejedná, pokud bylo možné nebezpečí odvrátit jinak, nebo je důsledek takového jednání stejně závažný či závažnější než takový, který hrozil.¹¹⁹ O případ nouze nejde ani ve chvíli, kdy nebezpečí pominulo, nebo hrozí v jiné než bezprostřední budoucnosti.

Vedle nutné obrany a krajní nouze existují ještě další faktory, které patří důvody pro využití zbraně. Patří mezi ně situace, kdy se pachatel na výzvu „*policisty*“ nevzdá nebo se zdráhá opustit vlastní úkryt. Dále také situace, kdy je potřeba zamezit útoku pachatele, kterého není možné zastavit jinak. Dalším důvodem pro použití zbraně je situace, kdy nejde jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho závažného zákroku.¹²⁰

Za zásadní důvod se pokládá také odvrácení násilného útoku, jenž ohrožuje chráněný nebo střežený prostor či objekt. Zbraň se rovněž používá v případě, pokud nelze

¹¹² PROUZA, D. *Trestní zákoník s judikaturou*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 100

¹¹³ PROUZA, D. *Trestní zákoník s judikaturou*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 98

¹¹⁴ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 215

¹¹⁵ PROUZA, D. *Trestní zákoník s judikaturou*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 100

¹¹⁶ HRINKO, M. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 48

¹¹⁷ HRINKO, M. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 48

¹¹⁸ PROUZA, D. *Trestní zákoník s judikaturou*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 98

¹¹⁹ HRINKO, M. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 49

¹²⁰ HRINKO, M. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 48-49

ani po opakovaných výzvách nebo znameních zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob.¹²¹ V případě, že nějaké zvíře ohrožuje zdraví či život osob, lze použít zbraň k jeho zneškodnění. Podmínky pro použití zbraně § 56 „*zákona o Policii ČR*“¹²² je situace, kdy osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek v podobě namířené střelné zbraně či varovného výstřelu, neuposlechne příkaz „*policisty*“ směřující k jeho zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby.¹²³

Používat zbraň musejí v některých případech „*policisté*“ i v aplikační praxi. Pro ilustrativní názornost je taktéž zapotřebí rovněž uvést tematicky přílehlavou kasuistiku, kdy zakročující „*policisté*“ použili zbraň § 56 „*zákona o Policii ČR*“¹²⁴ s tím, že v určujícím období roku 2019 na Bohumínsku po nehodě před nimi tehdy ujížděl řidič Fiatu Punto. Navíc byl ozbrojený nožem a zmizel v těžce přístupném terénu. „*Policisté*“ nejprve v souladu se zákonem použili tzv. „*nejdůraznější*“ donucovací prostředek „*varovný výstřel*“ § 52 „*zákona o Policii ČR*“¹²⁵, v „. Ani toto jej však nezastavilo.¹²⁶ Na Mladoboleslavsku zase „*policisté*“ v určujícím období roku 2014 v ranních hodinách chtěli provést silniční kontrolu vozu Nissan. Řidič ale vystoupil s pistolí v ruce, a tak byli i příslušníci policie nuceni využít opět krajního donucovacího prostředku, tj „*hrozby namířenou střelnou zbraní*“ § 52 „*zákona o Policii ČR*“¹²⁷, a namířit je na dotyčnou osobu. Ten z důvodu zákonného a taktického využití tzv. „*krajního*“ donucovacího prostředku následně od aktivního odporu upustil a zbraň „*odhodil*.“¹²⁸

¹²¹ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 50

¹²²VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 215

¹²³ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 51

¹²⁴VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 215

¹²⁵VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 202

¹²⁶ Strážníci z Bohumína museli použít služební zbraň k varování prchajícího řidiče. Polar Moravskoslezská regionální televize [online]. Ostrava: Policie České republiky, 2019 [cit. 2021-03-16]. Dostupné z: <https://polar.cz/zpravy/moravskoslezsky-kraj/cely-ms-kraj/11000017789/straznici-z-bohumina-museli-pouzit-sluzebni-zbran-k-varovani-prchajiciho-ridice>

¹²⁷VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 202

¹²⁸ Strážníci z Bohumína museli použít služební zbraň k varování prchajícího řidiče. Polar Moravskoslezská regionální televize [online]. Ostrava: Policie České republiky, 2019 [cit. 2021-03-16]. Dostupné z: <https://polar.cz/zpravy/moravskoslezsky-kraj/cely-ms-kraj/11000017789/straznici-z-bohumina-museli-pouzit-sluzebni-zbran-k-varovani-prchajiciho-ridice>

3.2 ETIKA ČINNOSTI

Už od počátku fungování policie, tedy od dob prvoligového četnictva, se „*policisté*“, a tedy i příslušníci pořádkové policie, při výkonu své práce řídí etickými pravidly, která jsou dána zákony a interními akty řízení. V dřívějších dobách museli být četníci vždy správně oblečeni a upraveni, nesměli se stýkat s osobami špatné pověsti, měli být co nejlépe seznámeni se všemi zákony a nařízeními a nesměli se oddávat lehkomyšlnému způsobu života. Pravidla byla na jedné straně hlídána kolegy, na druhé veřejností.¹²⁹

V současnosti musí „*policisté*“ i zaměstnanci policie rovněž dodržovat pravidla a zásady dané zákonem i interními nařízeními a chovat se podle nich za každé situace. Mezi základní zásady patří povinnost zdvořilosti, iniciativy a pravidla úkonů, při kterých má „*policista*“ zasáhnout, a kdy ne.¹³⁰

Dodržování pravidla zdvořilosti neznamena zalíbit se každému za jakoukoliv cenu (za cenu ústupků ve službě, promíjení protiprávních jednání aj.). Zdvořilost, takt a cit je třeba promítnout nejen do veškeré služební činnosti pořádkového „*policisty*“, ale také do vztahů na pracovišti, v soukromém životě i v rodině.¹³¹

Zdvořilost je vymezena v rámci aplikace ustanovení § 9 „*zákonu o Policii ČR*“¹³² a zcela jednoznačně vymezuje, že „*policista*“ či zaměstnanec policie musí při plnění úkonů policie dodržovat pravidla cti, zdvořilosti a důstojnosti osob i své vlastní. Vedle toho musí dbát na „*Etický kodex*“, což je návod ve formě vnitřního předpisu shrnující pravidla a povinnosti „*policisty*“ při kontaktu s veřejností.¹³³ Etický kodex stanovuje cíle a základní hodnoty „*Policie ČR*“, závazky „*Policie ČR*“ vůči společnosti, povinnosti k ostatním příslušníkům „*Policie ČR*“ a osobní a profesionální přístup všech příslušníků „*Policie ČR*“

¹²⁹ MACEK, Pavel. Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9., str. 74-81

¹³⁰ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 63

¹³¹ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 64

¹³² VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 91

¹³³ MACEK, Pavel. Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9., str. 74-81

4. FORMY ČINNOSTI POŘÁDKOVÉ POLICIE

Základní útvary služby pořádkové policie, tj. především obvodní (místní) oddělení vykonávají svojí činnost prostřednictvím jednotlivých, vzájemně provázaných forem činnosti, kterými jsou např. hlídková služba, obchůzková služba, procesní činnost, dozorčí služba, recepční služba, hlásná služba, administrativní činnost, preventivní činnost a další výkonné články podílející se na plnění úkolů pořádkové služby.¹³⁴ K dalším organizačním článkům pak patří oddělení hlídkové služby, poříční oddělení, železniční oddělení, pohotovostní motorizovaná jednotka, oddělení METRO, oddělení služební hipologie a kynologie, pohotovostní a eskortní oddělení, speciální pořádkové jednotky, zásahové jednotky a oddělení doprovodů vlaků.¹³⁵

Jak již bylo shora naznačeno pro přímý kontakt pořádkové policie a veřejnosti slouží tzv. „sít“ základních útvarů služby pořádkové policie s teritoriální působností, tj. obvodních oddělení, která jsou na území České republiky, a také síť místních oddělení na území hlavního města Prahy. Na takovýchto obvodních (místních) odděleních „*policisté*“ slouží neustálou dozorčí službu a zajišťují tak její nepřetržitou akceschopnost. Dozorčí služba funguje jako příjemce oznámení, žádostí a dalších podnětů. Obstarává také styk se všemi, jimž policie poskytuje služby a spolupracuje s nimi přitom s nimi.¹³⁶

Nejvíce viditelnou činností pořádkové policie jsou obchůzková a hlídková služba. V rámci aplikace jednotlivých norem správního (přestupkového)¹³⁷ a trestního práva¹³⁸ je „*policistům*“ zařazených na základních útvarech služby pořádkové policie legitimně svěřena povinnost potírat především tzv. „obecnou“ kriminalitu či „jinou protispolečenskou činnost“. Proto u pořádkové policie funguje také preventivní činnost. Prevenci pořádkové policie můžeme, rozdělil do dvou oblastí na prevenci obecnou (generální) a speciální (individuální), které je možno dále diferencovat dle subjektů prevence a objektů působení¹³⁹ Pro veškeré služby veřejnosti je v moderním pojetí důležitý proaktivní přístup „*Policie ČR*“, spolupráce s veřejností, zájmovými sdruženími

¹³⁴ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 74-75

¹³⁵ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 71-72

¹³⁶ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 22

¹³⁷ JEMELKA L. a VETEŠNÍK P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a Zákon o některých přestupcích. vydal C.H. Beck 2020 1056 s. ISBN 978-80-7400-772-9

¹³⁸ PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1.,

¹³⁹ MACEK, Pavel. Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9. str. 43

veřejnou samosprávou tzv. „*Community Policing*“, což znamená, že se veřejnost zapojuje do policejní práce tak, aby narostla její účinnost a „*policisté*“ zvýšili svou společenskou prestiž.¹⁴⁰ Profesionální přístup „*Policie ČR*“, a veřejnosti vstřícný přístup k občanům pomáhá zapojit občany při zvýšení bezpečnosti a veřejného pořádku v okolí jejich bydliště. „*Policista*“ vykonávající obchůzkovou službu ve svěřeném okrsku je odpovědný za daný okrsek. Každý občan v okrsku by měl znát svého „*policistu*“ a vědět jak svého „*policistu*“ může kontaktovat, nebo kdy má „*policista*“ úřední hodiny na služebnách ve svěřeném okrsku. „*Policista*“ v přiděleném okrsku působí preventivně a předchází tím zbytečným represím a díky místní znalosti se mu daří identifikovat případná vznikající rizika. Vzniklé místní problémy se snaží vyřešit pouze na místní úrovni. „*Policie ČR*“ pravidelně informuje veřejnost o bezpečnostní situaci v daném okrsku a při plánování činnosti „*policisty*“ v daném okrsku přihlíží k bezpečnostní situaci v různých částech okrsku. „*Policista*“ ve svěřeném okrsku jedná se zástupci samosprávy a dalšími orgány a organizacemi. Pravidelně si aktualizuje, kontakty zástupců samosprávy a organizací v okrsku, aby mohlo dojít k vyrozumění zástupců orgánů veřejné správy a organizací v případě vzniku tzv. „mimořádných událostí“

Při součinnosti „*Policie ČR*“ s ostatními orgány veřejné samosprávy (např. obcí, obecní policií) vznikají tzv. „*koordinační dohody*“ § 16 „*zákona o PČR*“,“¹⁴¹ které obsahují formy spolupráce a koordinace jednotlivých subjektů při prevenci a předcházení porušování veřejného pořádku. „*Koordinační dohoda*“ upravuje vzájemné působení ve společných hlídkách „*policistů*“ a strážníků obecné nebo městské policie.

¹⁴⁰ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. *Policie České republiky*. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 22

¹⁴¹ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 107

4.1 Charakteristika základních forem pořádkové služby

Mezi základní výkonné organizační články pořádkové „*Policie ČR*“ s územně vymezenou působností, které jsou zřízeny k plnění základních úkolů služby pořádkové policie, jsou obvodní (místní) oddělení policie, které vykonávají svou činnost především následujícími formami.¹⁴²

4.1.1 Hlídková služba

Hlídková služba platí za základní organizačně taktickou formu činnosti policie. Jejím úkolem je ochrana bezpečnosti osob a jejich majetku na určitých úsecích nebo stanovištích. Tato služba má zároveň povinnost předcházet a zabráňovat porušování veřejného pořádku a páchání trestné činnosti. „*Policisté*“ hlídkové služby rovněž musí zakročovat proti osobám, které se dopouštějí protiprávního jednání, mají na starost řešení přestupků, dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu a konání případných opatření po jejich porušení.¹⁴³ Jedním z úkolů „*policistů*“ hlídkové služby je také provádění opatření na místě činu a pátrání po hledaných či pohřešovaných osobách či věcech.¹⁴⁴

Organizace výkonu hlídkové služby se zaměřuje na co nejefektivnější využití a rozmístění sil a prostředků s ohledem na požadavky společnosti, na potřeby bezpečnostní situace a s ohledem na včasné a rychlé nasazení příslušníků policie.¹⁴⁵ Hlídková činnost je vykonávána „*policisty*“ ve formě „*hlídky*“, které se účastní jeden a více „*policistů*“. Hlídkou může být také kombinovaná například „*policista*“ a strážník městské či obecní policie. Hlídková činnost bývá většinou vykonávána pěšky, motorizovaným způsobem (služebním dopravním prostředkem), v současnosti je zavedena také jízdní hlídka. Pracovní činnosti hlídkové služby je plánována v listu instruktáže, kde se zaznamenávají úkoly, místo a čas výkonu služby, dosažené výsledky a provedená opatření. Zároveň se do listu instruktáže zaznamenávají kontroly subjektů řízení a jejich výsledek. Zásady

¹⁴² HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 74

¹⁴³ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 74

¹⁴⁴ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 22

¹⁴⁵ MICHALCIO, D. Současná činnost Policie ČR a jednotlivé aspekty ovlivňující kvalitu a efektivitu výuky profesní přípravy příslušníků základní odborné přípravy v policejních školách. Olomouc, 2010. Rigorózní práce. Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci str. 28

hlídkové služby jsou plánování, instruktáž, zásada veřejnosti a bezprostřednosti, kontroly a nepřetržitosti.¹⁴⁶

„*Policisté*“ hlídkové služby se při výkonu služby setkají s řadou různorodých situací. Jednou z nich byl případ z roku 2009, kdy při hlídkové jízdě příslušníci policie našli v Bubenské ulici hořící motorové vozidlo. Díky včasnému zásahu se nehoda obešla bez zranění i závažnějších následků.¹⁴⁷

Nezřídka hlídková služba zasahuje také v domácnostech. Pokud rodinní příslušníci nahlásí, že se nemohou dozvonit na příbuzné, kteří mají například zdravotní problémy nebo jsou vyššího věku, pomáhají se zásahem rovněž „*policisté*“ této služby.

4.1.2 Obchůzková služba

Jedná se o službu, která je vykonávána v okrcích. Tato služba se od hlídkové služby liší tím, že ji vykonávají „*policisté*“, na které je kladen vyšší stupeň odbornosti, která vyplývá i z jejich náplně činnosti, jež je kvalitativně vyšší formy.

Rovněž jako u hlídkové služby lze druh hlídek rozdělit dle počtu členů na jednočlenné, vícečlenné, smíšené nebo dle způsobu výkonu služby na pěší, motorizované, jízdni, plavební a kombinované.¹⁴⁸ Služba se koncentruje hlavně na dohled nad dodržováním veřejného pořádku a na ochranu bezpečnosti osob a majetku. Zároveň se snaží předcházet a zabraňovat páchání trestné činnosti, a také odhalovat trestné činy a přestupky. Dalším z úkolů je stejně jako u hlídkové služby provádění opatření na místě činu a pátrání po hledaných či pohřešovaných osobách či věcech.¹⁴⁹

Ve většině případů tito „*policisté*“ obcházejí důležité strategické body a hlídají bezpečnost. Jejich fyzická přítomnost na ulicích v občanech vzbuzuje pocit větší bezpečnosti a pro případné narušitele veřejného pořádku představují hrozbu.¹⁵⁰

¹⁴⁶ MICHALCIO, D. Současná činnost Policie ČR a jednotlivé aspekty ovlivňující kvalitu a efektivitu výuky profesní přípravy příslušníků základní odborné přípravy v policejních školách. Olomouc, 2010. Rigorózní práce. Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci. Str. 28

¹⁴⁷ Rychlý zásah policistů. Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy [online]. Praha: Policie ČR, 2009 [cit. 2021-03-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/sprava-hl-m-prahy-zpravodajstvi-rychly-zasah-policistu.aspx>

¹⁴⁸ SOÓKY, Lukáš. Služba pořádkové policie a služba dopravní policie v rámci Policie ČR. Brno, 2009. Bakalářská práce. Masarykova univerzita v Brně., str. 22

¹⁴⁹ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 22

¹⁵⁰ Obchůzková služba Policie ČR zlepšení vztahů s veřejností. Praha 22 [online]. Praha: Městská část Praha 22, 2014 [cit. 2021-03-17]. Dostupné z: <https://www.praha22.cz/mestska-cast/bezpecnost/prevence-kriminality/obchuzkova-sluzba-policie-cr-zlepseni-vztahu-s-verejnosti-74cs.html>

U obchůzkové služby funguje rovněž princip rajonizace. „Policisté“ mohou dostat na starosti konkrétní rajon nejdříve po dvou odsloužených letech. Zároveň musí splňovat určité požadavky. Musí perfektně znát rajon, mít schopnost empatie a být komunikativní.¹⁵¹

Každá oblast a každý tzv. „rajon“, kde obchůzková policie funguje, má svá specifika. „Policisté“ zabezpečující tuto formu činnosti, tj. obchůzkové služby se navíc často zabývají i řešením případů drobných krádeží § 8 „zákon o některých přestupcích“¹⁵², kapsářství § 205 „trestního zákoníku“¹⁵³, potyček v restauracích § 5 „zákon o některých přestupcích“¹⁵⁴, vloupání do vozidel, § 205 „trestního zákoníku“¹⁵⁵, drobných sousedských sporů § 7 „zákon o některých přestupcích.“¹⁵⁶ či domácího násilí § 199 „trestního zákoníku“.¹⁵⁷

4.1.3 Dozorčí služba

Dozorčí službu „policisté“ vykonávají nepřetržitě a zajišťují při ní akceschopnost oddělení a navazuje na činnost operačního střediska okresního ředitelství policie. Díky této službě dochází k neustálému styku základních útvarů se státními orgány, organizacemi a občany, protože právě dozorčí služba je velice často prvním místem, kam se občané obrací se svými stížnostmi, žádostmi, podněty či oznámeními o trestné činnosti.¹⁵⁸

Dozorčí služba je vykonávána nejméně v osmihodinových směnách, střídání dozorčí služby stanoví vedoucí oddělení. Zpravidla se střídání shoduje s ostatními pracovníky útvaru. Dozorčí služba se zpravidla plánuje na celý kalendářní měsíc s týdenním předstihem. 35 ZPPP č. 136/2006, kterým se upravuje postup při hlášení

¹⁵¹ Střed Olomouce hlídá šedesát policistů. STATUTÁRNÍ MĚSTO OLOMOUC oficiální informační portál [online]. Olomouc: Magistrát města Olomouce, 2012 [cit. 2021-03-23]. Dostupné z: <https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/8986>

¹⁵² STRAKOŠ J. Zákon o některých přestupcích. Praktický komentář. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 260 s. ISBN 978-80-7598-521-7., str. 177

¹⁵³ PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 602

¹⁵⁴ STRAKOŠ J. Zákon o některých přestupcích. Praktický komentář. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 260 s. ISBN 978-80-7598-521-7., str. 89

¹⁵⁵ PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 602

¹⁵⁶ STRAKOŠ J. Zákon o některých přestupcích. Praktický komentář. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 260 s. ISBN 978-80-7598-521-7., str. 146

¹⁵⁷ PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 591

¹⁵⁸ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 74

událostí a provozování informačního systému „UDÁLOST“. 31 „Policista“ určený plánem služeb začíná vždy službu předáním a převzetím, které se zaznamenává do protokolu událostí nebo v informačním systému.¹⁵⁹

Při výkonu dozorcí služby jsou využívány různé technické prostředky, např. počítač, záznamová zařízení, kamerový systém, radiové spojení. Dále dozorcí služba vede příslušné pomůcky (knihu fonogramů a hlášení a protokol událostí) a využívá knihu služeb a instruktaží. Prostřednictvím dozorcí služby je zajištěn nepřetržitý styk výkonných organizačních článků se státními orgány, organizacemi a občany, neboť dozorcí služba je zpravidla prvním místem, kam se obracejí se svými stížnostmi, žádostmi, podněty či oznámením o trestné činnosti.¹⁶⁰

4.1.4 Procesní činnost

Při procesní činnosti „policisté“ zajišťují plnění úkolů v oblasti trestního, správního (přestupkového) řízení, a také administrativní činnosti. „Policisté“ v rámci této formy plnění úkolu například vkládají data do informačního systému a slouží i jako hlásná služba a spisová služba.¹⁶¹

4.1.5 Preventivní činnost

Jako preventivní činnost je označována spolupráce a součinnost s dalšími orgány a organizacemi. Mezi angažované orgány patří orgány činné v trestním řízení, některé správní orgány, obecní úřady a jejich orgány pro ochranu veřejného pořádku.¹⁶² Při spolupráci s ostatními orgány a organizacemi „Policie ČR“ postupuje v souladu s uzavřenou s „koordinační dohodou“ § 16 „zákonu o Policii ČR“¹⁶³ a uvádí se tak do praxe metoda „community policing.“

¹⁵⁹ HRANÁČ, V. Pojem veřejný pořádek a místní záležitosti veřejného pořádku. Praha, 2012. Bakalářská práce. Vysoká škola regionálního rozvoje v Praze. str. 30

¹⁶⁰ HRANÁČ, V. Pojem veřejný pořádek a místní záležitosti veřejného pořádku. Praha, 2012. Bakalářská práce. Vysoká škola regionálního rozvoje v Praze. str. 31

¹⁶¹ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 75

¹⁶² HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 75

¹⁶³ VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 107

4.2 Další výkonné články pořádkové policie

Mezi další výkonné články, které se podílejí na vykonávání poslání pořádkové policie, jsou zásahové jednotky krajských ředitelství policie, pořádkové jednotky, antikonfliktní týmy, poříční oddělení, oddělení služební hipologie a kynologie, oddělení METRO, pohotovostní a eskortní oddělení, pohotovostní motorizovaná jednotka v Praze a speciální pořádkové jednotky krajských ředitelství policie v Praze, Brně, Ostravě a Ústí nad Labem.¹⁶⁴

4.2.1 Oddělení METRO

V hlavním městě Praha působí oddělené pořádkové policie, které se specializuje na úkoly spojené s metrem. Pořádková policie v rámci této služby provádí ochranu veřejného pořádku, bezpečnosti a majetku ve vlakových soupravách pražského metra. A to především v podobě hlídkové služby.

Její příslušníci se starají o bezpečnost přepravy v metru a dohlížejí na dodržování městského přepravního řádu i předpisů ve veřejně přístupných prostorách metra, vestibulech, depech, podchodech, v okolí větracích šachet i veřejnosti nepřístupných částech metra. „*Policisté*“, kteří pracují v rámci oddělení metra, navíc přijímají informace od občanů prostřednictvím speciálního zařízení Hláška.

Zároveň zajišťují místa nehod v metru a vykonávají prvotní a neodkladné úkoly, pátrají také po hledaných či pohřešovaných osobách a věcech. V rámci dozorcí služby „*policisté*“ pořádkové služby sledují a obsluhují kamerový systém metra, který obvykle slouží k monitorování plynulé přepravy osob a monitorování situace v případě zvýšeného pohybu cestujících při různých akcích.¹⁶⁵ Při výkonu této služby spolupracují „*policisté*“ pořádkové policie s pracovníky dopravního podniku i městskou policií hlavního města Prahy.

¹⁶⁴ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 75

¹⁶⁵ Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy: Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. Policie České republiky [online]. Praha: Policie ČR, 2020 [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=9128&doctype=ART&#OMETRO>

4.2.2 Zásahové jednotky

Zásahové jednotky mohou získat povolávací rozkaz rovněž při ochraně nebo obnovení vnitřního pořádku a bezpečnosti či k záchranným pracím. Hlavní náplní jejich práce jsou ale zákroky proti nebezpečným pachatelům hodně závažných trestních činů. Účastní se zejména jejich zadržování nebo zatýkání.

Zásahové jednotky zároveň také provádějí prvotní opatření proti teroristům, únoscům osob a dopravních prostředků. Vedle toho mohou plnit i úkoly týkající se ochrany objektů, mohou pomáhat při přepravě nebezpečných látek a věcí nebo cenností.¹⁶⁶ Členové zásahových jednotek prochází speciálním výcvikem a školením jsou mezi nimi „policisté“ vycvičení např. k hloubkovému potápění nebo k lezení ve výškách a jejich specializace se využívá při živelných pohromách nebo při pátrání po osobách a věcech v nepřístupném terénu nebo pod hladinou vody.

4.2.3 Pořádkové jednotky

Pořádkové jednotky vykonávají velmi specifické úkoly, a to při ochraně bezpečnosti osob a majetku. Podílí se také na zajišťování veřejného pořádku a jejich úlohou je také provádět bezprostřední opatření po jeho obnově v případě jeho vážného narušení. Fungují jako součást krajských ředitelství policie. Příslušníci těchto jednotek jsou vybaveni speciální výstrojí a výzbrojí.

Z pohledu výstroje mají k dispozici protiúderové komplety, ochranné přilby, masky a štíty. K výzbroji patří tonfy, zásahové výbušky nebo slzotvorné granáty.¹⁶⁷ Pořádkových jednotek se využívá především při bezpečnostních akcích, jež svým rozpětím a charakterem vyžadují nasazení většího počtu policejních sil a prostředků.¹⁶⁸

Fungují hlavně při rizikových demonstracích, průvodech nebo sportovních utkáních. Jsou nasazovány i při pátracích akcích a plnění úkolů integrovaného záchranného systému v případě živelných katastrof či průmyslových havárií.¹⁶⁹

¹⁶⁶ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 24

¹⁶⁷ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 24

¹⁶⁸ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 24

¹⁶⁹ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 24

4.2.4 Pohotovostní jednotky

Pohotovostní jednotky platí za podporu výkonu hlídkové služby. Účastní se především zákroků proti pachatelům trestních činů přímo na místě činu. Do akce se pouštějí například ve chvíli, kdy se na základě signálu dozví, že byl narušen chráněný objekt, nebo po telefonátu na linku tísňového volání.¹⁷⁰ „Policisté“ pohotovostní jednotky často tvoří členy prvosledových hlídek „Policie ČR.“

4.2.5 Antikonfliktní týmy

Policejní antikonfliktní týmy mají v činnosti policie rovněž zásadní význam. Jejich hlavní funkcí je komunikace s účastníky rizikových skupin, jež má za úkol předejít jejich případnému protiprávnímu jednání. „Policisté“ antikonfliktního týmu musí procházet pravidelným školením, kde se zdokonalují v komunikaci s problémovými osobami a s novými zákony. „Policisté“ tohoto týmu působí preventivně na demonstranty, kteří s nimi komunikují a snaží se věc vyřešit bez represe a střetu s pořádkovou jednotkou. „Policisté“ vykonávají svoji činnost v civilním oděvu a jsou označeni reflexní žlutou nebo modrou vestou na zádech s nápisem antikonfliktní tým v českém i anglickém jazyce a v přední části označenou znakem antikonfliktního týmu, nápisem policie a osobním evidenčním číslem „policisty“.

4.2.6 Pohotovostní a eskortní oddělení

Pohotovostní a eskortní oddělení má v rámci struktur „Policie ČR“ velmi specifickou funkci. Zabývá se kontrolou, dohledem a ostrahou osob umístěnými v celách předběžného zadržení, a zároveň provádí i eskort těchto do zařízení vězeňské služby a eskort v zákonech odůvodněných případech. Eskort zajišťuje na území celé ČR. „Policisté“ tohoto oddělení spolupracují se státními zastupitelstvími, soudy a dalšími institucemi. A to jak na území hlavního města Prahy, tak v celé České republice.¹⁷¹

¹⁷⁰ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 24

¹⁷¹ Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy: Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. Policie České republiky [online]. Praha: Policie ČR, 2020 [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=9128&doctype=ART&#OMETRO>

4.2.7 Pohotovostní motorizovaná jednotka

Pohotovostní motorizovaná jednotka představuje jeden z dalších výkonných organizačních článků krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, který funguje na celém území hlavního města. „*Policisté*“ této jednotky se zabývají plněním speciálních úloh, které vyplývají z potřeb krajského ředitelství a požadavků „*Policie ČR*“ obvodního ředitelství Praha I-IV v součinnosti s dalšími organizačními články krajského ředitelství. Ve výjimečných případech jsou „*policisté*“ pohotovostní motorizované jednotky vysíláni za hranice města Prahy na zákroky, kde je ohrožen život a zdraví osob a hlídka policie středočeského kraje má na místo událostí podstatně delší dojezdový čas nežli hlídka pohotovostní motorizované jednotky.

Mohou účinně zakročit proti pouliční kriminalitě, reagovat na oznámení tísňové linky 158 a ve velké rychlosti koncentrovat větší počet „*policistů*“ tam, kde je potřeba. Uskutečňují také zákroky na základě signálu o narušení objektu s centralizovanou ochranou a podílejí se na zajištění úkolů plynoucích z vyhlášení bezpečnostních opatření.¹⁷² Vykonávají také prvotní zásahy a zákroky v situacích, při kterých je nezbytné nasazení většího počtu motorizovaných hlídek, a to především při živelných katastrofách, hromadných nehodách, haváriích či narušení veřejného pořádku.¹⁷³ „*Policisté*“ prochází specializovaným výcvikem na eliminaci aktivního střelce. Průběžně u této jednotky dochází k vybavení lepší výzbrojí, nežli mají ostatní složky pořádkové policie. V roce 2020 došlo k výměně služebních zbraní z modelu ČZ 75D ráže 9 mm. na zbraně Glock 17 páté generace ráže 9x19mm Luger, které jsou osazeny taktickou svítilnou TLR-1HL. Hlídka Pohotovostní motorizované jednotky jsou nadále vyzbrojeny v každé hlídce jedním samopalem Heckler Koch typ MP5 ráže 9x19mm Parabellum a útočnou puškou Heckler Koch typ G36 ráže 5,56x45 mm NATO.

V lednu 2019 po čtyřletém zkušebním provozu vzniklo na pohotovostní motorizované jednotce oddělení „*policistů*“ určených k velení na místě mimořádné události tzv. „*Velitelé Policie*“. Tato hlídka má speciální výbavu, ve které je vybavení na násilné otevírání dveří, skládací žebřík, prostředky pro třídění raněných dle metody „*start*“, náhradní prostředky chemické ochrany, zdravotnický batoh, světelné kužely pro

¹⁷² Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy: Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. Policie České republiky [online]. Praha: Policie ČR, 2020 [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=9128&doctype=ART&#OMETRO>

¹⁷³ Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy: Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. Policie České republiky [online]. Praha: Policie ČR, 2020 [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=9128&doctype=ART&#OMETRO>

vymezení místa dopravní nehody nebo označení místa přistání letecké služby „Policie ČR“. „Velitelé Policie“ z pohotovostní motorizované na místě mimořádných události označení červenou vestou s nápisem „Velitel Policie“ koordinují činnost složek IZS společně s velitelem HZS a s inspektorem provozu ZSZS hl. m. Prahy.

4.2.8 Oddělení služební hipologie a kynologie

Služební kynologie a hipologie představuje výcvik psů a psovodů, respektive výcvik koní a jezdců pro výkon policejní služby. Psi i koně jsou z větší míry odchováni ve vlastních stanicích a pro službu se cvičí v policii vlastních výcvikových střediscích.¹⁷⁴ „Policisté“ oddělení služební hipologie a kynologie neplní jen hlídkovou službu, ale účastní se při pátrání po osobách a věcech v rozsáhlém a nepřístupném terénu. „Policisté“ tohoto oddělení spolupracují s pořádkovými jednotkami na zákrocích pod jednotným velením a pomáhají těmto jednotkám při demonstracích, sportovních utkáních, na kterých dochází k narušení veřejného pořádku větším množstvím osob.

4.2.9 Prvosledové hlídky

V odůvodněných případech, tj. kdy se zakročující „policisté“ stále častěji setkávali s případy ohrožení civilních osob ozbrojenými pachateli, kdy není reálné na místo dostatečně včas přepravit speciální policejní síly jejich roli tak musí zastoupit běžní „policisté“.¹⁷⁵ „Prvosledovou hlídku“ tvoří převážně dva až tři „policisté“ pořádkové policie. „Policista“ „prvosledové hlídky“ musí projít intenzivnějším výcvikem (taktika a střelba), účastnit se přípravy na řešení mimořádných situací. „Prvosledová hlídka“ je vybavena vyšší balistickou ochranou než ostatní hlídky pořádkové policie. Hlídky jsou vyzbrojeni vedle svých osobních zbraní ČZ 75 D COMPACT ráže 9 mm, jedním samopalem PDW Heckler Koch typ MP7 5 ráže 4,5x30mm a útočnou puškou Heckler Koch typ G36 ráže 5,56x45 mm NATO. Prvosledové hlídky jsou zřizované na území krajských ředitelství „Policie ČR“ v takovém počtu, aby celé území kraje bylo pokryto v dojezdové vzdálenosti to 10 minut od oznámení ozbrojeného útoku.

¹⁷⁴ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 28

¹⁷⁵ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 82

4.3 Činnost pořádkové policie u specializovaných součástí PČR

Kromě obvodních či místních oddělení vykonávají „*policisté*“ pořádkové policie činnost také u specializovaných součástí policie. Těmi jsou pořiční a železniční oddělení a policejní potápěči.

4.3.1 Pořiční oddělení

V pořičním oddělení se „*policisté*“ snaží chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek na významných vodních plochách a vodních tocích. Dohlížejí při tom na dodržování zákona o vodách a plavebního řádu. Zároveň pomáhají při záchraně tonoucích a odstraňování následků povodní a ostatních živelných katastrof.¹⁷⁶ Aby se o všechny tyto úkoly mohli starat, jsou vybaveni motorovými čluny a další potřebnou technikou a výstrojí.

4.3.2 Policejní potápěči

Většina policejních potápěčů je zařazena k pořičním oddělením, zásahovým jednotkám nebo ke službě rychlého nasazení. Pomáhají pod vodou pátrat po obětech trestných činů i obětech vlastní neopatrnosti či věcech pocházejících z trestné činnosti nebo věcech, jimiž byla trestná činnost páchána.

Zároveň mají podíl na bezpečnostních opatřeních, odstraňování následků havárií a přírodních pohrom. Angažují se také při záchraně tonoucích. Výcviková základna potápěčů je na Brněnské přehradě. Její potápěči pak provádějí zvlášť náročné potápěčské akce související s hloubkovými ponory. V současnosti v řadách „*Policie ČR*“ slouží necelá stovka výkonných potápěčů.¹⁷⁷

¹⁷⁶ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 26

¹⁷⁷ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 26

4.3.3 Železniční oddělení

Železniční oddělení jsou zřizována ve významných železničních stanicích Českých drah (dále jen „ČD“). „Policisté“ tohoto oddělení mají podobné úkoly jako další oddělení pořádkové policie, koncentrují se, ale hlavně na dopravu cestujících a přepravu nákladů na železnici.¹⁷⁸ „Policisté“ železničního oddělení se zaměřují kupříkladu na zloděje, kteří ve vlacích a stanicích okrádají cestující nebo vykrádají přepravované zásilky.¹⁷⁹ Ve stanicích „ČD“ se činnost „policistů“ zaměřuje i na osoby pohybujících se v kolejišti „ČD.“ Předchází krádežím součástek na železniční trati, které jsou vyrobené z cenných kovů (např. tlumivky, sdělovací vodiče atd.)

Zároveň také dělají doprovod některým vlakovým soupravám v případě, že v nich cestují rizikové skupiny osob. Mezi ty patří třeba fotbaloví chuligáni. Jako doprovod fungují i v případech, kdy vlakové soupravy převáží obzvlášť cenné či nebezpečné náklady.¹⁸⁰

Železniční oddělení se v Praze nezaměřuje jen na prostory „ČD“ a železniční trati, ale plní stejné úkoly ve svěřeném teritoriu jako ostatní místní oddělení krajského ředitelství policie hlavního města Prahy.

¹⁷⁸ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 26

¹⁷⁹ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 26

¹⁸⁰ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7., str. 26

5. ŘÍZENÍ A ORGANIZACE ČINNOSTI POŘÁDKOVÉ POLICIE

Nejvyšším orgánem pořádkové policie je ředitelství služby pořádkové policie, které podléhá Policejnímu prezidiu ČR. To funguje pod tímto názvem od 1. 1. 2009 a provádí odbornou řídicí, organizátorskou a metodicko-kontrolní činnost v oblasti pořádkové policie, služební kynologie a hipologie a speciálních potápěčských činností a výcviku.¹⁸¹

Zároveň pracuje na analýzách, prognózách a koncepcích vývoje pořádkové policie, sbírá podklady pro linii pořádkové policie, metodicky vede, ovlivňuje a evaluuje plnění úkolů ve výkonu služby, dohlíží na dodržování zákonnosti v souvislosti s použitím zbraně a donucovacích prostředků. Zabývá se také přípravou, řízením a koordinací policejních opatření k zabezpečení fyzické ochrany při přepravě jaderného paliva, cenností nebo přepravě věcí značné ceny.

Zaměřuje se také na organizaci cvičení pořádkových jednotek, zásahových jednotek, odboru služební kynologie a hipologie na zákroky pod jednotným velením proti demonstrantům. Koncentruje se rovněž na koordinaci antikonfliktních týmů a provádí přezkumné řízení u blokových pokut v oblasti své působnosti. Zároveň pořádá porady a instrukčně metodická zaměstnání i školení.¹⁸²

Odbor služby pořádkové policie na jednotlivých krajských ředitelstvích se zabývá odbornou činností a přímý výkon služby pořádkové policie patří do gesce obvodního oddělení.¹⁸³ Ředitelství se dále dělí do tří odborů. Těmi jsou odbor metodiky, koordinace a podpory výkonu služby; odbor služební kynologie a hipologie a odbor speciálních potápěčských činností a výcviku Brno.

¹⁸¹ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 89

¹⁸² HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 89

¹⁸³ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 89

5.1 Odbor metodiky, koordinace a podpory výkonu služby

Hlavním úkolem tohoto odboru se zkratkou OMKPVS je analytická činnost, při které se připravují materiály pro analýzy, prognózy a koncepci policie.¹⁸⁴ Zabývá se také přípravou návrhů systémových opatření k činnosti výkonných organizačních článků, připravuje návrhy k organizaci výcviku zásahových a pořádkových jednotek a k užití donucovacích prostředků.

Zaměřuje se také na úpravách služebních předpisů a vyhodnocování policejních akcí, opatření či přestupkových řízení.¹⁸⁵ Každá z problematik má svého garanta, který se jí intenzivně zabývá. Garanti pak vedou několikrát do roka různé porady, školení, semináře a instrukčně metodická zaměstnání. Účastní se také společných cvičení.

5.2 Odbor hipologie a kynologie

Dalším odborem je Odbor hipologie a kynologie (OSKH), jehož hlavním úkolem je odborná příprava psů se služebními psy a „policistů“ a jezdců se služebními koňmi ve výcvikových střediscích.¹⁸⁶ Daný obor je garantem veškerých vzdělávacích kurzů, které se hipologie a kynologie týkají.

Zároveň se zabývá chovem psů i koní a organizací soutěží a instrukčně metodických zaměstnání. Z hlediska kynologie byl významným rokem rok 2018, kdy byla slavnostně otevřena chovatelská základna v Prackovicích nad Labem. Dále existují výcviková střediska v Býchorech, Dobroticích a Plzni-Bílé Hoře.

Psi mohou být využiti v rámci dvou kategorií – pro základní policejně kynologické nebo speciální policejně kynologické činnosti. Do těchto kategorií patří hledání výbušnin, hlídání objektů, prohlídka terénu, pátrání po osobách, vyhledávání zájmových látek a další.¹⁸⁷ Z pohledu hipologie se místo výcvikového střediska střídalo, na začátku roku 2020 se přesunulo z Brna-Medlánek do Písku.¹⁸⁸

¹⁸⁴ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 91

¹⁸⁵ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 91

¹⁸⁶ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 96

¹⁸⁷ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 104-109

¹⁸⁸ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 98

Koně se dělí na hlídkové koně, koně pro speciální účely, výcvikové koně a neupotřebitelné koně. Koně z poslední jmenované kategorie jsou vyřazeni ze stavu služebních koní.

Koně a psi jsou kromě běžných hlídek využívány na demonstrace, pátrání v terénu po ztracených osobách a nebezpečných pachatelích, kteří se skrývají v blízkosti spáchaného trestného činu.

5.3 Odbor speciálních potápěčských činností

Oproti předchozím dvěma odborům nemá Odbor speciálních potápěčských činností (OSPČV) sídlo v Praze, ale v Brně. Zaměřuje se na všechny činnosti spojené s potápěčskou problematikou. Kooperuje s ostatními službami v ČR, a dokonce i v zahraničí.¹⁸⁹ Odbor se zabývá zajištěním, organizací i vykonáváním potápěčské činnosti pro potřeby policie a ostatních orgánů činných v trestním řízení.

Koncentruje se hlavně na pátrání po pohřešovaných či utonulých osobách nebo věcech, jež pocházejí z trestné činnosti nebo kterými byla trestná činnost spáchána.¹⁹⁰ Angažuje se také při záchraně tonoucích osob či při záchranných akcích IZS. Zároveň také pátrá, zajišťuje a vyzvedává explozivní materiál zpoza vodní hladiny. Odbor disponuje speciální potápěčskou technikou s obsluhou.

Ta může být na žádost použita kdekoli na území ČR nebo EU.¹⁹¹ Při výkonu své práce zaměstnanci tohoto odboru spolupracují s útvary a službami policie, ministerstvy, orgány státní správy a dalšími subjekty. Pomáhají při tvorbě právních předpisů či interních aktů a starají se také o kontrolu vybavení, jeho opravy i údržbu.¹⁹²

¹⁸⁹ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 109

¹⁹⁰ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 110

¹⁹¹ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 110

¹⁹² HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 110

6. UŽŠÍ SPECIFIKACE OPERAČNÍHO PROSTORU SLUŽBY POŘÁDKOVÉ POLICIE (praktická část)

Teoretická východiska úvodní části jsou doplněna v praxeologické části konkrétními kazuistikami, tedy jednotlivými případy, které se staly v praxi. Na nich lze demonstrovat práci i úkoly pořádkové policie přímo v terénu a za specifických podmínek.

Jednotlivá oddělení pořádkové policie se zabývají různými úlohami, které jsou dané výkonem jejich povolání. Úkoly jsou velmi různorodé a na rozdíl od ostatních složek „Policie ČR“ neumožňují využít určité formy specializace. Základními metodami činnosti pořádkové policie tak jsou prevence neboli preventivně výchovná činnost, a represe, což znamená donucení.¹⁹³ Obě tyto metody jsou v úzké korelaci a vzájemně se prolínají.

Prevence představuje hlavní směr, kterým je veden boj proti kriminalitě. Zároveň patří do systému sociální regulace, do něhož se řadí různé sociální procesy, opatření, individuální akty, které přímo i nepřímo působí na odstranění faktorů vyvolávajících trestnou činnost.¹⁹⁴ Prevence je uskutečňována prostřednictvím různých opatření – trestně právních, trestně procesních, kriminologických či kriminalistických, a také pomocí sociálních opatření ekonomických, pedagogických atd. Na základě různých údajů lze prevenci rozdělit na obecnou a speciální. Ve své podstatě je prevencí poznání příčin a podmínek trestné činnosti a souvisejících negativních jevů a jejich odstranění.¹⁹⁵

Represe jsou vždy na rozdíl od prevence vymezeny zákonem, protože představují výrazný zásah do práv a svobod občanů. Smyslem represí je snaha zabránit dalšímu ohrožování či porušování chráněných zájmů.¹⁹⁶ Represe se uskutečňují ve formě dvou skupin a dělí se na opatření právního charakteru a na technické prostředky. Opatření právního charakteru se dále rozdělují na trestně procesní prostředky a správní opatření. K technickým prostředkům patří donucovací prostředky a zbraň. Tyto prostředky pak lze použít přímo a nepřímo.¹⁹⁷

¹⁹³ MACEK, Pavel. Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9. str. 47

¹⁹⁴ MACEK, Pavel. Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9. str. 47

¹⁹⁵ MACEK, Pavel. Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9. str. 47

¹⁹⁶ MACEK, Pavel. Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9. str. 56

¹⁹⁷ MACEK, Pavel. Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9. str. 56-57

Velmi důležitou součástí služby pořádkové policie je také součinnost s dalšími složkami, a to se službou kriminální policie, dopravní policie, železniční policie, s obecní policií, se soukromými bezpečnostními službami, s oddělením pro služby a zbraně a bezpečnostní materiál a s hasičským záchranným sborem.¹⁹⁸ Pořádková policie, ale dále spolupracuje také s obcemi, právníckými či fyzickými osobami, zájmovými sdruženími a občany a ostatními státními orgány.¹⁹⁹

6.1 Specifika Poříční oddělení

Poříční oddělení se zabývá ochranou veřejného pořádku, bezpečnosti osob a majetku na význačných vodních plochách a tocích. Zároveň se zabývá dohledem nad dodržováním řádu plavební bezpečnosti a zákona o vodách²⁰⁰ a na dodržování pořádku v okolí vodních toků. „*Policisté*“ tohoto oddělení vykonávají hlídkovou službu na lodi, v autohlídkách nebo formou pěších hlídek a to nepřetržitě.

Příslušníci tohoto oddělení dbají na plavební pořádek, účastní se šetření plavebních nehod, potápěčské činnosti při pátrání po utonulých nebo pohřešovaných osobách i odstraňování následků havárií plavidel. Spolupracují při tom se Státní plavební správou, správcem daného vodního toku nebo díla i IZS. Postupně se zapojili i do záchranných a evakuačních prací, což odstartovaly záplavy v roce 2002.²⁰¹

Při své činnosti spolupracuje zejména se Státní plavební správou, příslušným správcem vodního toku nebo díla a Integrovaným záchranným systémem hl. m. Prahy. Policejní potápěči z bahnitého dna Vltavy již vylovili mnoho zbraní a jiných věcí, které chtěli zločinci navždy ukrýt v hlubinách. A řada plavců, kteří přecenili své síly, vděčí za svůj život i „*policistům*“ od vody. Při povodních v roce 2002 se poříční oddělení usilovně zapojilo do záchranných a evakuačních prací. Mimo plavební sezonu provádějí i klasickou pořádkovou činnost i mimo vodní plochy. V zimních měsících kontrolují objekty v okolí vodních toků a zaměřují se na zabezpečení zazimovaných lodí a objektů umístěných na vodní hladině.

¹⁹⁸ DALECKÝ, Jan. Vybrané problémy služby pořádkové policie. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. ISBN 978-80-7251-303-1. str. 91-99

¹⁹⁹ DALECKÝ, Jan. Vybrané problémy služby pořádkové policie. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. ISBN 978-80-7251-303-1. str. 101-111

²⁰⁰ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 79

²⁰¹ Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy [online]. Praha: Policie ČR, 2021 [cit. 2021-03-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=9128&doctype=ART&#POO>

6.2 Antikonfliktní týmy a jejich specifika

„Policie ČR“ začala v roce 2006 po vzoru německé policie zřizovat antikonfliktní tým, který se německé policii při demonstracích osvědčil. V roce 2010 již byl zřízen antikonfliktní tým na každém ředitelství „Policie ČR“. Antikonfliktní týmy (AKT) mají jeden hlavní úkol. Tím je snaha předejít agresivnímu chování osob při opatření, a to transparentním způsobem a prostřednictvím komunikace. Do antikonfliktních týmů patří speciálně vyškolení „policisté“, kteří se koncentrují na cílové skupiny účastníků různých akcí. Těmi jsou různá shromáždění, sportovní utkání, demonstrace, kulturních akce, rizikové hudební produkce jako koncerty, technoparty ad.

Občanům členové těchto týmů soustavně osvětlují smysl a účel příslušných policejních opatření a omezení. Pokud je to nutné, diskutují s občany také o blízkých oblastech problémů.²⁰² Účastníky výše uvedených akcí se snaží seznámit s právním stavem události a upozorňují na případná jednání, která se mohou změnit v protiprávní činnost.²⁰³

„Policisté“ antikonfliktního týmu se snaží dohlížet na prevenci, předcházet protiprávnímu jednání a informovat občany. Svoji činností eliminují neadekvátní reakce účastníků, zabývají se mediální pro aktivitou policie a působí tam, kde lze očekávat emocionální vybuzení a odpor atd.²⁰⁴ Antikonfliktní týmy tak pomáhají jak občanům, tak „Policii ČR.“ Účastníkům, veřejnosti i médiím vysvětlují důvody policejních opatření, omezení, případných konkrétních postupů při možném hrozícím zásahu „represí“, na zákonné povinnosti „policistů“ proti protiprávnímu jednání osob narušujících veřejný pořádek atd. Pokoušejí se tak i tlumit emoce a zamezovat agresivnímu chování a jednání.²⁰⁵

V současné době je členem antikonfliktního týmu přibližně dvě stě „policistů“ z řad pořádkové, dopravní, cizinecké služby a „SKPV.“ Policisté si tuto činnost v tomto týmu vybírají dobrovolně a musejí procházet opakovaně psychologickým školením pod vedením zkušených lektorů z oblasti psychologie a odborníky na veřejné právo.

²⁰² HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 75

²⁰³ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 78

²⁰⁴ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 78

²⁰⁵ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 78

6.3 Zásahové jednotky a jejich specifika

Příslušníci zásahových jednotek se zabývají služebními zákroky proti pachatelům obzvláště závažné trestné činnosti. Zároveň také provádějí prvotní opatření proti teroristům či únoscům a mohou být využiti k ochraně a obnovení veřejného pořádku, při záchranných akcích, živelných pohromách, katastrofách, průmyslových haváriích atd.²⁰⁶ Zásahy jsou vedeny ve dvou rovinách operační a taktické.

Při práci zásahových jednotek se objevují různá specifika a mimořádné události. Jednotlivé výše uvedené zákroky se provádějí pod jednotným velením. Kromě obligatorních výše uvedených zásahů se tyto jednotky koncentrují také na situace, kdy došlo k násilnému útoku ozbrojené osoby proti jiným osobám s následkem zranění či smrti. Zároveň se zabývají i zásahy proti tzv. aktivnímu střelci.²⁰⁷

Ty patří do kategorie mimořádných a „*policisté*“ se na ně připravují při různých cvičeních, která simulují reálné situace, jež by mohly nastat. Příkladem pro přípravné činnosti je cvičení v Tomkově ulici v Olomouci, kde zorganizovala místní vysoká škola podle scénáře seminář pro studenty, jehož se zúčastnilo padesát osob.

Do objektu se při semináři dostala neznámá ozbrojená osoba a začala střílet po lidech, kteří se nacházeli v budově. Po zavolání na linku 158 byly na místo ihned vyslány policejní hlídky a byla informována operační střediska HZS a ZZS.²⁰⁸ Poté byl zahájen zásah, který měl eliminovat pachatele. Zároveň byl ustanoven řídicí štáb, velící policejní důstojník pro koordinaci složky IZS. Vznikl bezpečný perimetr od místa útoku a uzavřena část ulice. V okolí byla navíc omezena také doprava.²⁰⁹

„*Policisté*“ následně eliminovali oba střelce a dostali situaci pod kontrolu. Zařídili bezpečný vstup zdravotnického personálu a pomohli při zajišťování první pomoci. Nakonec proběhlo odstraňování následků útoku, ošetření a převoz zraněných. Krizoví pracovníci poskytli psychologickou podporu postiženým osobám. Informace získala i média a sociální síť.²¹⁰ Na úplný závěr došlo k vyhodnocení všech informací a objasnění události.

²⁰⁶ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 75

²⁰⁷ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 75

²⁰⁸ Útočil aktivní střelec - cvičení. Policie České republiky [online]. Olomouc: 2020 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utocil-aktivni-strelec-cviceni.aspx>

²⁰⁹ Útočil aktivní střelec - cvičení. Policie České republiky [online]. Olomouc: 2020 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utocil-aktivni-strelec-cviceni.aspx>

²¹⁰ Útočil aktivní střelec - cvičení. Policie České republiky [online]. Olomouc: 2020 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utocil-aktivni-strelec-cviceni.aspx>

V rámci aplikační veřejnoprávní praxe zcela logicky při takových situacích a následných zásazích dochází k řadě specifických událostí, na něž musí „policisté“ reagovat. Patří mezi ně panika a stresové chování osob zasažených danou situací, déletrvající zásah s vysokými nároky na síly a prostředky složek, velký mediální zájem a vyšší poptávka po informacích.²¹¹

Na základě vzniku některé z výše uvedených situací dochází k přípravě zákroku. Jeho velitelem se stává pokaždé „policista“, který dorazí na místo jako první. V průběhu akce ale může dojít k jeho vystřídání, protože jeho funkce je ve své podstatě formální.²¹² Tento „policista“ zároveň zajišťuje koordinaci s vedoucím zdravotnické služby a velitelem jednotek požární ochrany. Pokud pro událost vznikne štáb, jsou do něj všechny tyto osoby zahrnuty. Z pohledu organizace vytváří policie dvě zóny vnější a nebezpečnou, která se uzavře. Nebezpečná zóna je určena pouze jednotkám, jež se podílejí na eliminaci aktivního střelce. Ve vnější zóně pak vznikají nástupní a týlový prostor složek IZS, stanoviště velitele zásahu, stanoviště pro poskytnutí přednemocniční neodkladné péče, stanoviště pro ztotožnění a kontrolu evakuovaných osob, stanoviště pro poskytnutí psychosociální pomoci, bezpečnostní uzávěry do vnější zóny a kontrolní stanoviště vstupu do nebezpečné zóny.²¹³ „Policista“ velící na místě průběžně informuje operačního důstojníka integrovaného operačního střediska „Policie ČR“ o průběhu zákroku a přijatých opatření při zajištění veřejného pořádku.

Ochrana veřejného pořádku je specifická také tím, že má v různých oblastech různé formy. Síly pořádkové policie se koncentrují v jednotlivých regionech na základě různých ukazatelů, které se dělí na objektivní a subjektivní. Těmi objektivními jsou demografický ukazatel a politickohospodářský ukazatel. Mezi subjektivní ukazatele patří kriminogenní ukazatele a veřejnoprávní ukazatele.²¹⁴ V jednotlivých oblastech také záleží na míře turistického ruchu, migraci obyvatel a dalších faktorech.

²¹¹ PLOCEK, Jaromír. Aktivní střelec dokážeme se bránit?. Brno, 2016. Bakalářská práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity.

²¹² PLOCEK, Jaromír. Aktivní střelec dokážeme se bránit?. Brno, 2016. Bakalářská práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity.

²¹³ PLOCEK, Jaromír. Aktivní střelec dokážeme se bránit?. Brno, 2016. Bakalářská práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity.

²¹⁴ DALECKÝ, Jan. Vybrané problémy služby pořádkové policie. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. ISBN 978-80-7251-303-1. str. 114-115

6.4 Pořádkové jednotky a jejich specifika

Pořádkové jednotky se dělí na speciální pořádkové jednotky a krajské pořádkové jednotky a zabývají se ochranou bezpečnosti osob a majetku a zajištěním či obnovou veřejného pořádku. Zároveň pomáhají při mimořádných událostech, katastrofách, živelných pohromách, průmyslových haváriích nebo rozsáhlých pátracích akcích.²¹⁵ Na základě bezpečnostních opatření také podporují výkon hlídkové nebo jiné služby.

Tyto jednotky se účastí především bezpečnostních akcí, jež si žádají nasazení více sil a prostředků policie. Uplatňují se tak hlavně při rizikových demonstracích, při průvodech, sportovních utkáních nebo kulturních akcích.²¹⁶ Povolány jsou i pátracích akcí, živelných pohrom nebo průmyslových havárií.

Ve velké míře se tyto jednotky uplatňují při sportovních utkáních, při kterých spolupracují s dalšími složkami pořádkové policie. V roce 2005 cestovala skupina spartánských fanoušků do Plzně na zápas svého oblíbeného týmu proti místní Viktorii. „*Policisté*“ provedli speciální opatření už na nádraží, aby příjezd fanoušků proběhl v poklidu. Poté ale museli řešit případ, který se udál už ve vlaku.

Tam prý skupina pěti fotbalových příznivců přepadla dvě mladé dívky § 173 „*trestního zákoníku*“²¹⁷. Poškozené dívky událost ihned nahlásili a sdělili podrobný popis pachatelů přepadení. „*Policisté*“ ihned zahájili vyšetřování. Navíc monitorovali situaci kvůli dalším skupinám fanouškům, které měly přijíždět postupně. Zabývaly se i připravovanou bitkou § 358 „*trestního zákoníku*“,“²¹⁸ příznivců obou táborů, jež se měla dle informací, které policie obdržela uskutečnit po samotném zápase. Proto přijaly policejní jednotky spoustu opatření a spolupracovaly na akci i s dopravní a kriminální policií. Kromě kontroly po příjezdu tak „*policisté*“ hlídali i pohyb fanoušků po městě a zajistili jejich doprovod.²¹⁹

²¹⁵ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 76

²¹⁶ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 76

²¹⁷ PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 466

²¹⁸ PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 1152

²¹⁹ Fotbaloví fanoušci přepadli ve vlaku dvě dívky [online]. idnes.cz, 2005, 6. 8. 2005 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/fotbalovi-fanousci-prepadli-ve-vlaku-dve-divky.A050806_131339_krimi_ton

6.4.1 Konkrétní demonstrace kasuistik zásahů pořádkové jednotky

V říjnu 2019 sehrála česká fotbalová reprezentace vítězný zápas s Anglií, ve kterém šlo o postup na nadcházející mistrovství Evropy. Fanoušci z Velké Británie i Česka dělali problémy, už před samotným utkáním v jejich důsledku byla omezena osobní svoboda u 31 osob, z toho bylo 14 cizinců a 15 Čechů. „Policisté“ navíc museli represivně zasáhnout a použít donucovací prostředky § 52 „zákonu o Policii ČR“²²⁰, aby ukončili narušování veřejného pořádku ze stran fanoušků fotbalu. Fotbaloví chuligáni totiž zaútočili skleněnými lahvemi, sklenicemi a pepřovým sprejem. Vedle speciálních pořádkových jednotek zasahovali také policejní psovodi a hlídky pohotovostní motorizované jednotky.

Vedle Týnské ulice dělali fotbaloví hooligans problémy i ve Veleslavínově ulici, kde čeští fanoušci zaútočili na bar Hany Bany. V tu dobu totiž v baru se nacházeli převážně angličtí fanoušci. Výtržníci ze strany českých hooligans poškodili skleněnou výlohu baru §. 228 „trestního zákoníku“²²¹ a odpalovali pyrotechniku § 358 „trestního zákoníku“²²². Přímou před stadionem pak situaci monitorovaly nejen zásahové jednotky, ale také kriminální, dopravní a cizinecké služby, a tak příslušníci antikonfliktního týmu a pražští strážníci.²²³

6.5 Specifika Oddělení hipologie a kynologie

Oddělení služební hipologie a kynologie má za úkol pomáhat při zajištění ochrany veřejného pořádku. A to především v okrajových či těžko dostupných oblastech nebo v parcích a zahrádkářských koloniích. Příslušníci tohoto oddělení se zároveň v rámci policejních opatření zabývají také ochranou veřejného pořádku při různých shromážděních, sportovních utkáních, demonstracích a pochodech. Podílejí se také na pátrání po osobách a věcech.²²⁴

²²⁰ VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 202

²²¹ PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 781

²²² PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 1152

²²³ „Tichá noc“ v Praze. Angličtí i čeští chuligáni řádili, zasahovala policie Zdroj:

<https://moravskoslezsky.denik.cz/fotbal-zajimavosti/ticha-noc-praha-anglie-cesko-fotbal-chuligani-rowdies-zasah-policie-20191012.html>. Moravskoslezský deník [online]. VLTAVA LABE MEDIA, 2019, 2019 [cit. 2021-02-22].

Dostupné z: <https://moravskoslezsky.denik.cz/fotbal-zajimavosti/ticha-noc-praha-anglie-cesko-fotbal-chuligani-rowdies-zasah-policie-20191012.html>

²²⁴ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 80

6.6 Specifika Oddělení Metra a železnice

Příslušníci oddělení Metro mají na starost ochranu veřejného pořádku, bezpečnosti

a majetku v pražském metru. „*Policisté*“ oddělení železnic se zase zabývají řadou specifických úkolů – bezpečností osob i majetku na železničních trasách, doprovodem vlaků osobní i nákladní přepravy a ochranou vybraných zásilek, dodržováním pořádku a jeho nápravou ve chvílích, kdy je narušen.

Dále se koncentrují také na odhalování trestných činů spáchaných v železniční dopravě, zajištění pachatele i úkony v trestním řízení.²²⁵ Toto oddělení se také snaží odhalovat a oznamovat přestupky a zjišťovat jejich pachatele. Nedílnou součástí práce oddělení železnice je rovněž zajištění fyzické ochrany jaderného materiálu při případné přepravě, pátrání po osobách či věcech nebo odcizených zásilkách přepravovaných po železnici.²²⁶

„*Policisté*“ daného oddělení také řeší úkoly spojené s prvotními a neodkladnými opatřeními, což je například zajištění místa činu, místa železničních nehod nebo jiných událostí. V neposlední řadě dohlíží na dodržování právních předpisů souvisejících s železniční dopravou.²²⁷ Velmi specifickým úkolem je pak doprovod vlaků, které se označují jako tzv. rizikové spoje. Jedná se o vlakové soupravy, kterými jsou přepravováni účastníci diskoték, sportovních utkání nebo různých akcí a setkání.

6.6.1 Konkrétní příklady zásahů Oddělení Metra a železnice

Jako příklad pro fungování oddělení železnice může posloužit případ 31leté cizinky, které si „*policisté*“ při výkonu služby všimli ve vlaku při pravidelném plnění svých úkolů. Vzhledem k podezřelému chování byla v Pardubicích vyloučena z vlakové přepravy. Příslušníci policie ji sledovali i mimo vlak a následně zadrželi. Hned v podchodu u nádraží totiž obrala neznámou ženu o peněženku s hotovostí i platebními kartami.²²⁸

²²⁵ Policie České republiky – KŘP Moravskoslezského kraje Oddělení železniční policie. Policie České republiky [online]. Praha: Policie ČR, 2020 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-severomoravskeho-kraje-zpravodajstvi-oddeleni-zeleznicni-policie.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

²²⁶ Policie České republiky – KŘP Moravskoslezského kraje Oddělení železniční policie. Policie České republiky [online]. Praha: Policie ČR, 2020 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-severomoravskeho-kraje-zpravodajstvi-oddeleni-zeleznicni-policie.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

²²⁷ Policie České republiky – KŘP Moravskoslezského kraje Oddělení železniční policie. Policie České republiky [online]. Praha: Policie ČR, 2020 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-severomoravskeho-kraje-zpravodajstvi-oddeleni-zeleznicni-policie.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

²²⁸ Policie České republiky – KŘP Královéhradeckého kraje *Policisté* ve vlacích. Policie České republiky [online]. Praha: Policie ČR, 2020 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/policiste-ve-vlakich.aspx>

Z pohledu tzv. rizikových vlaků lze zmínit řadu zásahů proti fotbalovým fanouškům, které se s velkou pravidelností opakují. V roce 2008 napadla skupina hooligans na olomouckém nádraží vlak, jímž se ze zápasu na Spartě vraceli příznivci ostravského Baníku. Nejednalo se o speciální vlak s policejním doprovodem, a tak došlo ke rvačce § 158 „*trestního zákoníku*“²²⁹, na vlakovém nástupišti.²³⁰ Hooligans navíc na vlak následně házeli i kameny § 228 „*trestního zákoníku*“²³¹. Už proto je jasné, že policejní doprovod „*policistů*“ oddělení železnic je v takových případech opodstatněný.

V roce 2010 „*policisté*“ tohoto oddělení dohlíželi na cestu ostravských fanoušků na zápas do Příbrami a už během cesty řešili řadu problémů – fotbaloví příznivci ve vlaku kouřili a dělali nepořádek. Navíc strhali záclonky ve vozech, rozbili okno a umyvadlo na toaletě. Jeden z fanoušků byl následně zajištěn, a to za přestupek proti veřejnému pořádku a neuposlechnutí „*policisty*“.²³²

Fanoušci ve vozech strhali záclony, rozbili okno a umyvadlo na toaletě. Škodu vyčíslily České dráhy (ČD) předběžně na 25 000 korun. "Vozy celkově velmi znečistili, § 228 „*trestního zákoníku*“²³³, což si vyžádá speciální mimořádný úklid," řekl ČTK mluvčí ČD Petr Šťáhlavský.

Během cesty „*policisté*“ řešili také několik přestupků – fanoušci ve vlaku i přes zákaz kouřili a ve vagoněch dělali nepořádek § 5 „*zákon o některých přestupcích*“.²³⁴ V Praze „*policisté*“ zajistili § 26 odst. 1. písm. f) „*zákonu o PČR*“²³⁵ jednoho z fanoušků kvůli přestupku proti veřejnému pořádku § 5 „*zákon o některých přestupcích*“²³⁶, a neuposlechnutí výzvy „*policisty*“ § 5 „*zákon o některých přestupcích*“²³⁷. Z nádraží v Příbrami byly navíc dvě osoby odvezeny přímo na záchytnou stanici. Ve stejné době došlo k incidentu spartánských fanoušků v Hradci Králové. Po utkání s místním klubem

²²⁹ PROUZA, D. *Trestní zákoník s judikaturou*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 443

²³⁰ Fanoušci vlak nezničili. Isport.cz [online]. Praha: CZECH NEWS CENTER a.s., 2008 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal/47855/fanousci-vlak-neznicili.html>

²³¹ PROUZA, D. *Trestní zákoník s judikaturou*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 7891

²³² Fanoušci Baníku řádili ve vlaku a zranili policistu, spartáni poničili dva autobusy. Sport.cz [online]. Praha: Borgis, 2010 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/fotbal/ceska-1-liga/clanek/172389-fanousci-baniku-radili-ve-vlaku-a-zranili-policistu-spartani-ponicili-dva-autobusy.html>

²³³ PROUZA, D. *Trestní zákoník s judikaturou*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 7891

²³⁴ STRAKOŠ J. *Zákon o některých přestupcích*. Praktický komentář. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 260 s. ISBN 978-80-7598-521-7., str. 89

²³⁵ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 130

²³⁶ STRAKOŠ J. *Zákon o některých přestupcích*. Praktický komentář. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 260 s. ISBN 978-80-7598-521-7., str. 89

²³⁷ STRAKOŠ J. *Zákon o některých přestupcích*. Praktický komentář. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 260 s. ISBN 978-80-7598-521-7., str. 89

byli pražští příznivci přepravování na nádraží autobusy. Ty, ale autobusy poničili a způsobili šedesátitisícovou škodu § 228 „*trestního zákoníku*“²³⁸.. Před nádražím byli všichni pasažéři spoutáni § 25 „*zákona o PČR*“²³⁹, a legitimováni § 63 odst. 2 písm. a) „*zákona o PČR*“²⁴⁰. Viníci následně byli obviněni z poškozování cizí věci § 228 „*trestního zákoníku*“²⁴¹, a výtržnictví.²⁴²

²³⁸ PROUZA, D. *Trestní zákoník s judikaturou*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1/978-80-7380-793-1., str. 7891

²³⁹ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 129

²⁴⁰ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C.H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 240

²⁴¹ PROUZA, D. *Trestní zákoník s judikaturou*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1/978-80-7380-793-1., str. 7891

²⁴² Fanoušci Baníku řádili ve vlaku a zranili policistu, spartani poničili dva autobusy. Sport.cz [online]. Praha: Borgis, 2010 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/fotbal/ceska-1-liga/clanek/172389-fanousci-baniku-radili-ve-vlaku-a-zranili-policistu-spartani-ponicili-dva-autobusy.html>

6.7 Specifika pohotovostní a eskortní oddělení

Pohotovostní a eskortní oddělení zajišťuje servis pro jiné útvary policie při provádění ostrahy policejních cel či eskortu osob omezených na svobodě.²⁴³ Zabývá se převozem pachatelů a vězňů od drobných pachatelů až po vrahy, jejich střežením v cele, převozem k soudu i převozem do věznice. Podílejí se i na zákrocích u mimořádných situacích. Pokud nefungují jako eskorta, koncentrují se na běžné úlohy pro operační středisko na čísle 158.²⁴⁴ Kvůli výkonu práce procházejí „policisté“ tohoto oddělení speciálním výcvikem, který je ve druhé nejvyšší kategorii. Tvrďší dril mají pouze příslušníci zásahových jednotek.

Při výkonu služby se potýkají s řadou specifických faktorů. Často se musí bránit pachatelům, kteří útočí různými zbraněmi. V jednom z konkrétních případů pachatel vytáhl na „policisty“ například rýč. V dalším přes zavřené dveře zaútočil nožem a čepel jimi projela. Někdy musí „policisté“ tohoto oddělení násilím otevírat byty či domy. Třeba ve chvíli, kdy se snaží dostat k nemocným nebo starým lidem, co jim nemohou otevřít. Musí počítat i s různými možnostmi. Pachatel může být nakažlivý narkoman, psychicky labilní člověk atd.²⁴⁵

„Policisté“ z pohotovostního a eskortního oddělení se také podílejí na hlídkové činnosti. V roce 2019 se v Liberci v určitém období zaměřili na osoby, které narušují veřejný pořádek v centru města. Koncentrovali se na osoby požívající drogy a alkohol na veřejně přístupných místech. Díky této akci odhalili návykové látky u několika osob a na základě zajištěného množství těchto drog osoby pokutovali. Vzhledem k využití speciálního vybavení navíc dokázali rozpoznat jakýkoliv druh drogy. Co se týče množství, musí ho „policisté“ zvážit na speciální elektronické váze, aby mohli určit, zda se u dané osoby bude jednat o přestupek nebo trestný čin. Díky této akci odhalili návykové látky u několika osob a na základě množství těchto drog osoby pokutovali. Díky této konkrétní a dalším namátkovým kontrolám došlo k navýšení počtu odhalených případů a zlepšení situace v celém kraji.²⁴⁶

²⁴³ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 81

²⁴⁴ Často nemáme vůbec tušení, do čeho jdeme, uvádí policista. Jihlavskydenik.cz [online]. Jihlava: VLTAVA LABE MEDIA, 2010 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: https://jihlavsky.denik.cz/zlociny-a-soudy/20100514_ji_casto-nemame-vubec-tusen-do-ceho-jdem.html

²⁴⁵ Často nemáme vůbec tušení, do čeho jdeme, uvádí policista. Jihlavskydenik.cz [online]. Jihlava: VLTAVA LABE MEDIA, 2010 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: https://jihlavsky.denik.cz/zlociny-a-soudy/20100514_ji_casto-nemame-vubec-tusen-do-ceho-jdem.html

²⁴⁶ Liberečtí policisté se zaměřili na drogovou problematiku. Týdeník policie [online]. Jihlava: VLTAVA LABE MEDIA, 2019 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://tydenikpolicie.cz/liberecti-policiste-se-zamerili-na-drogovou-problematiku/>

6.8 Pohotovostní motorizovaná jednotka a její specifika

Pohotovostní motorizovaná jednotka je pouze jedna a funguje v Praze. Její příslušníci provádějí služební zákroky proti pachatelům trestných činů přímo na místě činu, vykonávají motorizovanou a pěší hlídkovou službu ve statutárních městech, snaží se posilovat výkon hlídkové činnosti v teritoriu a zabývají se plněním úkolů z výjezdů na linku 158 v Praze.²⁴⁷ Ve výjimečných případech i za hranicemi hlavního města Prahy. Zajišťují také výjezdy na signál centralizované ochrany objektů, který byly narušeny, a také zadržením pachatele.²⁴⁸ Zároveň provádí také eskorty, střeží osoby umístěné do cel, posiluje krajské pořádkové jednotky a je páteřním útvarem pro zajišťování prvosledových hlídek.²⁴⁹ „Policisté“ této jednotky vykonávají výkon služby převážně ve služebních vozidlech v barevném provedení „Policie ČR“ a někdy v civilních vozidlech se skrytým zvláštním výstražným zařízením, pro skrytý dohled.

Služební vozidla „policistů“ a sami „policisté“ této jednotky jsou vybaveni speciálně navrženými taktickými vestami, neprůstřelnými vestami, zdravotnickými batohy, pistolemi, samopaly a brokovnicemi. Ve vozidlech nechybí ani defibrilátor, skenovací a ilustrační zařízení, alkohol tester a tester na drogy.²⁵⁰

„Policisté“ pohotovostní motorizované jednotky jsou postupně vybavovány dalším potřebným vybavením pro výkon své služby v ulicích hlavního města. Odborný výcvik a střeleckou přípravu zajišťují instruktoři, kteří sloužili na pohotovostní motorizované jednotce a znají tak originalitu a specifika této služby. Výcvik těchto „policistů“ pohotovostní motorizované jednotky zaměřují převážně na novou taktiku zákroku a střelby. Taktické postupy přizpůsobují k specifickému výkonu této jednotky na území hlavního města Prahy. Nově nastupující policisty této jednotky školí a cvičí v týdenních intenzivních kurzech, aby zvládali taktiku zákroku a byli připraveni adekvátně zakročit jako jejich starší zkušení kolegové, proti osobám dopouštějících se nejen „trestné“ a tzv. „jiné protispolečenské činnosti“.

²⁴⁷ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 81-82

²⁴⁸ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 82

²⁴⁹ HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1., str. 82

²⁵⁰ Lovci lebek aneb Pohotovostní motorizovaná jednotka se představuje. Novinky.cz [online]. Praha: Borgis, 2011 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/vase-zpravy/clanek/lovci-lebek-aneb-pohotovostni-motorizovana-jednotka-se-predstavuje-40131654>

6.8.1 Konkrétní příklady zásahů pohotovostní motorizované jednotky

„Policisté“ pohotovostní motorizované jednotky běžně zasahují v mnoha případech. Jedním z nich je kauza z roku 2010, kdy provedla hlídka zákrok proti muži, jenž řídil odcizený automobil § 207 „trestního zákoníku“²⁵¹. Jednotka chtěla provést klasickou kontrolu, řidič jí ale začal ujíždět § 5 „zákon o některých přestupcích“²⁵². Následně auto odstavil a snažil se utéct, příslušníci policie ho ale dopadli a odvedli na služebnu k prošetření.²⁵³

Ve stejném roce si „policisté“ pohotovostní motorizované jednotky všimli v Černockého ulici v Praze zanedbaného muže, který před sebou tlačil elektrocentrálu. Vycvičeným příslušníkům policie byl podezřelý, a tak jej hned na ulici vyzvali k podání vysvětlení § 61 „zákon o PČR“²⁵⁴. Ke krádeži § 205 „trestního zákoníku“²⁵⁵, se nepřiznal, a dokonce začal utíkat. „Policisté“ ho nakonec pomocí donucovacích prostředků § 52 „zákon o Policii ČR“²⁵⁶, zpacifikovali. Následně zjistili, že kromě elektrocentrály z auta odcizil také náradí a mobilní telefon.²⁵⁷

V červnu 2020 požádali „policisty“ pohotovostní motorizované jednotky o spolupráci „policisté SKPV“ oddělení cíleného pátrání s informací, že se na území hlavního města v městské části Prahy 1 a 5 pohybuje v motorovém vozidle Škoda Octavia nebezpečný uprchlý vězen z věznice Ostrov nad Ohří. Hlídky pohotovostní motorizované jednotky se ihned vydaly pátrat do uvedené oblasti. Na Malostranském náměstí našli vozidlo a okamžitě provedli zákrok pod hrozbou namířené střelné zbraně § 52 „zákon o Policii ČR“²⁵⁸, při kterém došlo k zajištění § 26 odst. 1. písm. d) „zákon o PČR“²⁵⁹ uprchlého vězně.

²⁵¹ PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1/978-80-7380-793-1., str. 652

²⁵² STRAKOŠ J. Zákon o některých přestupcích. Praktický komentář. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 260 s. ISBN 978-80-7598-521-7., str. 89

²⁵³ Policisté z Pohotovostní motorizované jednotky zasahovali. Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy [online]. Praha: Policie České republiky, 2010 [cit. 2021-03-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/policiste-z-pohotovostni-motorizovane-jednotky-zasahovali.aspx>

²⁵⁴ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 230

²⁵⁵ PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1/978-80-7380-793-1., str. 602

²⁵⁶ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 202

²⁵⁷ Policisté z Pohotovostní motorizované jednotky zasahovali. Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy [online]. Praha: Policie České republiky, 2010 [cit. 2021-03-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/policiste-z-pohotovostni-motorizovane-jednotky-zasahovali.aspx>

²⁵⁸ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 202

²⁵⁹ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 130

6.9. Součinnost základních útvarů služby pořádkové policie v rámci hromadného narušení veřejného pořádku

„*Policisté*“ pořádkové policie jsou zařazeni na různá oddělení, která se zabývají specifickými úkoly. Na území České republiky se však konají různé akce, na kterých se nalézá větší množství návštěvníků a zde musí jednotlivé složky „*Policie ČR*“, vzájemně spolupracovat. Jedná se například o sportovní, především fotbalová utkání, demonstrace a koncerty. Větší počet osob na jednom místě není jen nebezpečí ve formě možnosti narušení veřejného pořádku větším počtem osob, ale i nebezpečí teroristického útoku, protože se jedná o tzv. „*měkký cíl*“

Příkladem součinnosti složek „*Policie ČR*“, může posloužit velká událost z března 2009. Tehdy se měl v rámci české nejvyšší soutěže sehrát fotbalový zápas mezi Slavií a Baníkem. V pohotovosti musely být při této akci desítky „*policistů*“, a to jak v Ostravě, tak v Praze. Ostravští „*policisté*“ nejprve doprovodili místní fanoušky na vlak do Prahy, předpokládaný spoj, jímž měla jet většina příznivců, byl posílen o čtyři vagony zařazené za lokomotivu. „*Policisté*“ proto dohlíželi i na to, aby do těchto vagonů nenastupovali běžní cestující, a zároveň hlídali, aby do nich nastoupili právě fanoušci.

V hlavním městě byly kvůli utkání v pohotovosti „*policisté*“ speciální pořádkové jednotky, pohotovostní motorizovaná jednotky, služební kynologie a hipologie místních oddělení, kde se měl uskutečnit zápas a dopravní a kriminální služby. V terénu navíc operoval i antikonfliktní tým. Policie se pak zabývala také monitoringem pohybu fanoušků obou táborů, u nichž nechyběl ani vrtulník letecké služby „*Policie ČR*.“ „*Policisté*“ poté čekali před stadionem na případné problémy. Pokud by si je pořadatelská služba vyžádala a museli by zakročit na stadionu. A to na základně dohody mezi Policií ČR a českým fotbalovým svazem.²⁶⁰

²⁶⁰ Policie se chystá na rizikový fotbal Slavia - Baník v Praze [online]. Novinky.cz, 2009, 2009 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/policie-se-chysta-na-rizikovy-fotbal-slavia-banik-v-praze-40220979>

6.9.1 Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy

Praha má z pohledu krajských ředitelství zvláštní postavení. Je nejen metropolí republiky, ale také centrem politiky, kultury, ekonomiky, mezinárodních vztahů či vzdělávání. Na bezpečnostní situaci zde má vliv několik faktorů, které se dělí na objektivní a subjektivní. Mezi ty objektivní patří vysoká hustota obyvatel, kumulace orgánů státní správy, rozsah infrastruktury nebo zvýšená míra cestovního ruchu. K subjektivním faktorům se řadí anonymita pachatelů trestné činnosti či množství příležitostí k páchání trestné činnosti.²⁶¹

Specifika této oblasti jsou zvýšený dohled nad bezpečností a veřejným pořádkem v metru. Pražská policie vyšetřovala jeden z větších případů v roce 2010, kdy zmizela devítiletá Anička. Hledání probíhalo na českém území i v zahraničí a na pátracích akcích se podíleli strážníci městské policie, hasiči, záchranáři i dobrovolníci a vojáci. Tělo dívky bylo nakonec nalezeno až po pěti měsících a ze znásilnění a její vraždy obviněn čtyřicetiletý muž. Tento případ pomohl k lepšímu zajištění komunikace s veřejností a médií v rámci pátrání po pohřešovaných dětech.²⁶²

V roce 2000 Praha pořádala zasedání Mezinárodního měnového fondu, zde se musela pořádková policie vypořádat s množstvím demonstrací na území Prahy, kde docházelo ve velkém množství k narušení veřejného pořádku § 5 „zákon o některých přestupcích“²⁶³. Demonstranti ničili výlohy § 228 „trestního zákoníku“²⁶⁴, házeli na zasahující „policisty“ dlažební kostky a zapalovali barikády v ulicích Prahy § 358 „trestního zákoníku“²⁶⁵, aby znemožnili rychlé přesuny sil a prostředků „Policie ČR“, při zajištění veřejného pořádku. Na tomto opatření se museli podílet všechny složky pořádkové, dopravní „Policie ČR“ služba „SKPV“ nejen z Prahy, ale z celé republiky. Zde se poprvé „Policie ČR“ setkala s dobře organizovaným vedením narušení veřejného pořádku a ničení majetku velkou skupinou osob. Na základě těchto skutečností musela „Policie ČR“ změnit taktiku při zabezpečení veřejného pořádku při hromadných demonstracích a začít v rámci

²⁶¹ Policie České republiky: Police of the Czech Republic. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016. ISBN 978-80-270-0663-2.

²⁶² Policie České republiky: Police of the Czech Republic. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016. ISBN 978-80-270-0663-2.

²⁶³ STRAKOŠ J. Zákon o některých přestupcích. Praktický komentář. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 260 s. ISBN 978-80-7598-521-7., str. 89

²⁶⁴ PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 781

²⁶⁵ PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 1152

mezinárodní spolupráce § 89 „zákonu o Policii ČR“²⁶⁶ spolupracovat s „policisty“ z okolních států, kde již s podobnými demonstracemi mají zkušenosti. „Policisté“ tuto taktiku nevyužívají jen při demonstracích, ale i při návštěvě sportovních utkání radikálními fanoušky. Na základě zjištěných skutečností ze zasedání Mezinárodního měnového fondu muselo dojít k vybavení pořádkových jednotek protiúderovými obleky a další technikou potřebnou k potlačení hromadného narušení veřejného pořádku.

6.9.2 Krajské ředitelství policie Libereckého kraje

Liberecký kraj je po Praze územně druhým nejmenším. Kraj sousedí s Německem a Polskem, což má významný vliv na bezpečnostní situaci v této oblasti. „Policisté“ zde často řeší velkou migraci osob, a to jak pachatelů, tak poškozených. Kraj patří mezi turisticky hodně vytížené. Zahrnuje Jizerské hory a Krkonoše, a také Český ráj, jenž má od roku 1955 status geoparku UNESCO.

Z pohledu zajímavých případů lze zmínit takzvaný mačetový útok z roku 2011, kdy skupina pěti útočníků vběhla do jednoho z barů v Novém Boru s mačetami a obušky, kde napadla tři muže a utekla. Útočníci se dopustili těžké újmy na zdraví § 122 „trestního zákoníku“²⁶⁷ a výtržnictví § 358 „trestního zákoníku“²⁶⁸. Všichni útočníci byli postupně dopadeni a potrestáni. Motivem útoku byl fakt, že servírka daného baru po dvou mužích požadovala občanské průkazy poté, co vyhráli vyšší částky v automatech.²⁶⁹ Nejmladší útočník, byl v době spáchání pouze šestnáctiletý.

„Policisté“ pořádkové policie spolupracují s „policisty“ odboru cizinecké policie a provádí kontroly míst, kde je velký výskyt zahraničních návštěvníků hor. Dále spolupracují s horskou službou a s ochránci přírody při řešení poškozování přírody v chráněné krajinné oblasti.

²⁶⁶VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 312

²⁶⁷PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 335

²⁶⁸PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 1152

²⁶⁹Policie České republiky: Police of the Czech Republic. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016. ISBN 978-80-270-0663-2., str. 111

6.9.3 Krajské ředitelství policie Středočeského kraje

Pro tento kraj je specifické, že se v něm nachází řada památek a objektů kulturního dědictví. Jednotlivé, především základní útvary služby pořádkové policie se v rámci realizace zabezpečení jednotlivých forem činnosti, tj. hlídkové služby, obchůzkové služby a dozorčí služby se musí přizpůsobit geografickému, klimatickému, sociálně ekonomickému aspektu a jiným zvláštnostem území, na kterém policejní orgán působí.²⁷⁰ Ekonomická situace území má skutečně vliv na kategorizaci obyvatelstva a utváření vztahů mezi obyvatelstvem²⁷¹, protože riziko trestné činnosti je v těchto oblastech vyšší musí „Policie ČR“ zaměřit svoji činnost v oblastech s vysokou nezaměstnaností. V okolí průmyslových měst, kde vznikly velké podniky a jsou zde zaměstnáni zahraniční pracovníci, jako jsou města Mladá Boleslav, Kolín Kutná Hora zvyšuje pořádková policie svoji preventivní činnost.

Pro ilustraci v roce 2018 byl v Mladé Boleslavi zaznamenán skokový nárůst kriminality v průmyslové části páchané převážně zahraničními pracovníky ze Slovenské republiky a Polské republiky. Na posílení pořádku a respektu v dané oblasti, kde nejvíce narušují veřejný pořádek zahraniční pracovníci, byli vytvořeni společné hlídky policistů, kterou tvořil „policista“, policista slovenské republiky a policista polské republiky. Při řešení přestupků zahraničních pracovníků neměli zahraniční policisté žádné pravomoci, ale jich přítomnost pomáhala jako prevence, při jednání s jejich občany. „Policie ČR“ se neomezila při společných hlídkách jen na pouliční kriminalitu, ale začala více s kolegy kontrolovat ubytovny, kde jsou ubytováni zahraniční pracovníci nejen v Mladé Boleslavi, ale i v okolních městech. Tento společný pilotní projekt trval pouze jeden měsíc a více se již neopakoval.

²⁷⁰MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2., str. 66

²⁷¹MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2., str. 67

6.9.4 Krajské ředitelství Jihočeského kraje

Stejně jako Středočeský kraj a Hlavní město Praha patří Jihočeský kraj mezi oblasti s vysokým procentem turistického ruchu, který je koncentrován především v Českém Krumlově, na zámku Hluboká, v Českých Budějovicích, Písku nebo Táboře. Musí zvýšit dohled na veřejný pořádek, a to především v turisticky vytěžovaných oblastech, kde je pravděpodobnost vzniku trestné činnosti vyšší.²⁷²

„Policisté“ Jihočeského kraje v minulosti řešili řadu kauz. Například v roce 2003 proběhla v Českých Budějovicích proti romské demonstraci, které se účastnili občané Českých Budějovic. Demonstranti směřovali svůj pochod k problémovému sídlišti Máj., kde bydlí romští občané. „Policisté“, nejdříve demonstranty vyzvali, a když neuposlechli § 5 „zákon o některých přestupcích“²⁷³. Tak se neúspěšně „policisté“ pokusili vytlačit demonstranty od sídliště Máj a došlo k ostrému střetu. Demonstranti začali zapalovat popelnice § 228 „trestního zákoníku“²⁷⁴ a potom začali na zasahující „policisty“ házet dlažební kostky a „policisté“ museli použít donucovací prostředky § 52 „zákonu o Policii ČR“²⁷⁵, zásahové výbušky a slzné granáty, aby došlo k překonání odporu demonstrantů.

Specifický protiprávní čin, který se vyskytuje pouze v tomto kraji a musí na tento přestupek zaměřit svoji činnost služba pořádkové policie je nelegální hledání vzácných vltavínů, při kterém dochází k ničení lesů. „Policisté“ obvodních oddělení ve spolupráci s „policisty“ ze služební kynologie hlídají v oblastech, kde nejčastěji dochází k hledání vzácných vltavínů. V případě přistižení nelegálního hledače musí „policisté“ přistiženou osobu poučit podle § 13 „zákonu o Policii ČR“²⁷⁶ následně přestupkové jednání musí zadokumentovat a nalezené vltavíny odebrat § 34 „zákonu o Policii ČR.“²⁷⁷ Při prvním přistižení se protiprávní jednání vyřeší tzv. „příkazem na místě“ ve spolupráci § 14 „zákonu o Policii ČR“²⁷⁸ s inspektorátem České inspekce životního prostředí inspektorátu se sídlem v Českých Budějovicích.

²⁷² Policie České republiky: Police of the Czech Republic. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016. ISBN 978-80-270-0663-2., str. 91

²⁷³ STRAKOŠ J. Zákon o některých přestupcích. Praktický komentář. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 260 s. ISBN 978-80-7598-521-7., str. 89

²⁷⁴ PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 781

²⁷⁵ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 202

²⁷⁶ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 102

²⁷⁷ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 146

²⁷⁸ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 103

6.9.5 Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje

Plzeňský kraj se vyznačuje stejně jako řada dalších krajů zvýšenou mírou turistického ruchu, která je daná pohořím Šumavy a rozmanitými přírodními podmínkami geografickou polohou území, které ulehčují nebo znemožňují provedení bezpečnostních opatření variabilitu pohybu a rovněž v nemalé míře určují druh a rozsah použití sil a prostředků²⁷⁹ pořádkové policie. Kraj láká řadu občanů nejen z České republiky i díky památkám, jakou jsou plzeňská synagoga nebo náměstí Republiky či spousta zámků a hradů. I proto je nutné klást na veřejný pořádek v této oblasti velký důraz, neboť kvůli turistickému ruchu se vytváří prostředí pro narušitele tohoto pořádku a bezpečnosti. V turistické sezoně se „*policisté*“ musí převážně zaměřit na ochranu veřejného pořádku v turistických oblastech, kde je velká koncentrace osob a předpoklad páchaní protiprávního jednání. Policejní orgán musí při vytváření prvků bezpečnostní situace přihlížet ke geografické, klimatické, sociálně ekonomické a jiné zvláštnosti území, na které policejní orgán působí²⁸⁰

V roce 2014 byli „*policisté*“ pořádkové policie vysláni do obce Blovice, kde měl agresivní pes bojového plemene pokousat devatenáctiletého muže v obličej. Hlídka se bezodkladně vydala na místo události, kde našla zraněného muže. Hlídka zaslechla ženský křik a následně uviděla, jak agresivní pes napadá a kouše ženu. „*Policisté*“ se snažili psa zahnat hlasitým křikem a pak použili donucovací prostředek § 52 „*zákona o Policii ČR*“²⁸¹ slzný prostředek (pepřový sprej), aby odvrátili útok psa. Což se jim podařilo a pes přestal na ženu útočit. Agresivní pes se okamžitě rozběhl proti zakročující hlídce a jeden z „*policistů*“ použil služební zbraň § 56 „*zákona o Policii ČR*“²⁸² a psa usmrtil. Jeden z členů ihned informoval § 57 „*zákona o Policii ČR*“²⁸³ radiostanicí operačního důstojníka o průběhu a následcích použití zbraně a vyžádal si na místo vozidlo zařízení služeb záchranné služby, aby poskytla lékařské ošetření zraněným osobám, protože prvotní ošetření bylo provedeno jedním ze zakročujících „*policistů*“.

²⁷⁹MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2., str. 66

²⁸⁰MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2., str. 66

²⁸¹VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 202

²⁸²VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 215

²⁸³VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 221

6.9.6 Krajské ředitelství policie Pardubického kraje

Pro Pardubický kraj je specifické to, že jeho „hlavní“ město Pardubice leží na významném místě z hlediska dopravní struktury Evropy. Prochází tudy hlavní železniční koridor spojující Berlín a Vídeň, nachází se zde mezinárodní letiště, a také dálnice D11. Kraj je rovněž vyhledávaný pro své kulturní a přírodní památky.²⁸⁴ Přímo v Pardubicích se nachází důležitý závod na zpracování ropy a proto, je ze strategického hlediska nutná zvýšená ochrana tohoto závodu.

Nejnáročnější každoroční opatření na udržení veřejného pořádku pro „Policii ČR“ Krajského ředitelství Pardubického kraje je v měsíci říjnu. Do tohoto opatření jsou zapojeny všechny složky „Policie ČR“, aby bylo možno udržet veřejný pořádek. Nejdříve se do Pardubic sjedou z celého světa příznivci motocyklového sportu na závod „Zlatá přilba“ a po čtrnácti kalendářních dnech zase do Pardubic přijedou příznivci koňských dostihů „Velké Pardubické „steeplechace“. „Policisté“ úzce spolupracují s městskou policií Pardubice na základě tzv. koordinační dohody § 16 „zákona o Policii ČR“²⁸⁵ v tuto dobu musejí „policisté“ zvýšit hlídkovou činnost na místě konání závodů, protože je zde koncentrace velkého množství osob na malém místě. Při hlídkové službě § 2 „zákona o Policii ČR“²⁸⁶ věnují pozornost parkujícím vozidlům a osobám pohybujícím se mezi nimi a předchází vloupání do vozidel nebo k jejich krádežím. „Policisté“ provádějí, namátkové kontrolují řidiče, aby nedocházelo k řízení motorových vozidel pod vlivem návykových látek § 2 „zákona o Policii ČR“²⁸⁷. „Policisté“ věnují pozornost odloženým zavazadlům a podezřelým předmětům a snaží se touto činností předejít teroristickému útoku na tzv. „měkký cíl“. Po skončení závodů ve večerních hodinách „policisté“ společně se strážníky dohlíží, aby nedocházelo k rušení nočního klidu jak v okolí závodů, tak na celém území města, kam se chodí účastníci závodů bavit. Především v těch částech města, kde v minulosti docházelo k častému narušení veřejného pořádku.

²⁸⁴ Policie České republiky: Police of the Czech Republic. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016. ISBN 978-80-270-0663-2., str. 119

²⁸⁵ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 107

²⁸⁶ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 63

²⁸⁷ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 63

6.9.7 Krajské ředitelství policie Královehradeckého kraje

Pro Královehradecký kraj je specifické to, že je rozdroben na řadu středních a menších měst a obcí. Jejich struktura je navíc hodně nerovnoměrná.²⁸⁸ Část kraje je hornatá a část přechází do Polabské nížiny. Do regionu patří Krkonoše, které jsou nejnavštěvovanějším pohořím ČR. Navíc je v tomto kraji řada dalších turisticky zajímavých míst a lázní. V zimních měsících se „policisté“ královehradeckého kraje musí vyrovnat s větším množstvím cizinců, které navštěvují známá lyžařská střediska. V Hradci Králové se v letních měsících pořádá Hip Hop Kemp, na který se sjíždějí vyznavači této hudby z celé Evropy. Díky velkému množství osob užívající lehké drogy musí dojít k velkému bezpečnostnímu opatření ve spolupráci s dopravní službou, službou služby kriminální policie a vyšetřování a s odborem cizinecké „Policie ČR“.

Z kauz tohoto kraje je asi nejznámější případ trojnásobné vraždy § 140 „trestního zákoníku“²⁸⁹, který se stal v roce 2017 v Lázních Běláhoř, kdy vrah zavraždil dvouleté dítě a dvě ženy ve věku 55 a 29 let. První na místo byla přivolána hlídka služby, pořádkové policie. „Policisté“ na místě zadrželi § 76 odst. 2 „trestního řádu“²⁹⁰, 29letého podezřelého z brutální několikanásobné vraždy, který byl přítel jedné ze zavražděných žen. Podezřelý byl pod vlivem omamných a psychotropních látek nechtěl s hlídkou spolupracovat a kladl aktivní odpor, proto „policisté“ museli použít proti muži donucovací prostředky § 52 „zákonu o Policii ČR“²⁹¹ hmaty, chvaty, údery a kopy a následně muži přiložit služební pouta.

„Policisté ČR“ tohoto kraje se často setkávají s převážením luxusních odcizených motorových vozidel z Německé spolkové republiky, Rakouské republiky do Polské republiky. Toto se stalo i v roce 2018, kdy muž ujížděl muž s odcizením motorovým vozidlem, které bylo odcizeno v Německé spolkové republice. Muž s vozem Mercedes Benz ujížděl z Německa a mířil do Polska. Do pronásledování tohoto vozidla se zapojili i „policisté“ ze služební kynologie „Policie ČR“ a „policisté“ dopravní služby. Hlídka „Policie ČR“ se snažili tohoto řidiče zastavit a on na jejich výzvu nereagoval a nažil se najet na zakročující „policisty“ a následně na jejich služební vozidlo. Proto „policisté“

²⁸⁸ Policie České republiky: Police of the Czech Republic. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016. ISBN 978-80-270-0663-2., str. 115

²⁸⁹ PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 372

²⁹⁰ NOVOTNÝ F. a kolektiv. Trestní právo procesní 2 vyd Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 2017. ISBN 978-80-7380-667-4., str. 194

²⁹¹ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 202

použili služební zbraň, vystřelili na ujíždějící vozidlo § 56 „*zákona o Policii ČR*“²⁹² a zasáhli pneumatiku. Agresivní řidič pokračoval v jízdě s poškozenou pneumatikou ještě několik kilometrů, kde v blízkosti lesa zanechal odcizené motorové vozidlo a skryl se v lese. Hlídky se dostavili k opuštěnému vozidlu, vydali se po stopách řidiče. Za použití služebního psa § 52 „*zákona o Policii ČR*“²⁹³ byl agresivní řidič vypátrán ve svém úkrytu v hustém lesním porostu a omezen na osobní svobodě § 76 odst. 2. „*trestního řádu*“²⁹⁴, pro trestné činy násilí proti úřední osobě ve stádiu pokusu, § 325 „*trestního zákoníku*“²⁹⁵ a neoprávněné užívání cizí věci § 207 „*trestního zákoníku*“²⁹⁶.

6.9.8 Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje

Pro tento kraj je specifické, že sousedí se Slovenskem a Polskem a hlavní metropole Ostrava je třetím největším městem ČR. Pro působení pořádkové policie je zásadní i fakt, že je region centrem hutní výroby, a navíc se zde soustřeďuje takřka celé produkce černého uhlí v ČR. V posledních letech je zde zvýšené procento lidí bez zaměstnání.

Neodmyslitelnými faktory, jež určují i činnosti pořádkové policie, jsou demografické činitele vysoká míra nezaměstnanosti a vysoký podíl recidivistů na objasněné trestné činy. Zároveň kraj platí za místo s velkou měrou násilné kriminality a diváckého násilí.²⁹⁷

Mezi nejznámější případy Moravskoslezského kraje se řadí třeba exploze bytového domu ve Frenštátu pod Radhoštěm z rou 2013, kde došlo k úmrtí šesti osob. Kdy jeden z obyvatelů úmyslně založil požár u vstupu do domu a pustil v domě plyn. Na místo byla vyslaná hlídka obvodního oddělení, „*policisté*“ okamžitě po příjezdu na místo poskytli první pomoc zraněným osobám, provedli evakuaci osob a následně zajistit místo výbuchu, aby mohlo dojít k vyšetření příčin výbuchu a následného požáru.

²⁹²VANGELI, B. Zákon o Policie České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 215

²⁹³VANGELI, B. Zákon o Policie České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 202

²⁹⁴NOVOTNÝ F. a kolektiv. Trestní právo procesní 2 vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 2017. ISBN 978-80-7380-667-4., str. 194

²⁹⁵PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 1074

²⁹⁶PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 652

²⁹⁷Police České republiky: Police of the Czech Republic. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016. ISBN 978-80-270-0663-2., str. 135

6.9.9 Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje

Ústecký kraj je specifický dlouhou délkou hranice s Německem, a také řadou přírodních i kulturních památek. Patří mezi ně například Národní park České Švýcarsko, České středohoří, hora Říp a další. Labe v této oblasti navíc funguje jako velmi důležitá dopravní tepna. Všechny tyto faktory vytvářejí v Ústeckém kraji specifické prostředí a tedy i prostor pro narušení veřejného pořádku a bezpečnosti, které tak musejí být striktně hlídány. V této oblasti je velkým bezpečnostním rizikem integrování sociálně vyloučených a nepřizpůsobivých občanů do malých lokalit jejich zvýšená migrace, která má za následek zvýšení kriminality v daném regionu. Přes tuto oblast také probíhají toky nelegálních migrantů, kteří míří do Německa.²⁹⁸

Vzhledem k častým hromadným narušením veřejného pořádku v tomto kraji ze strany romských nepřizpůsobivých skupin a častým protiromských demonstrací musela být v roce 2012 zřízena pro stabilizaci veřejného pořádku krajská pořádková jednotka, která zabezpečuje nejen hromadné akce, ale i běžné hlídky v okolí Šluknovského výběžku, Varnsdorfu, Duchcova a dalších měst.

V tomto kraji se musela „Policie ČR“ vypořádat s častými demonstracemi Dělnické strany sociální spravedlnosti za velké účasti pravicových radikálů, které vznikli po útoku skupiny romů. V Duchcově v roce 2013 na ulici pětičlenná skupina romů brutálně napadla v nočních hodinách manželský pár. Toto těžké ublížení na zdraví § 122 „trestního zákoníku“²⁹⁹ a výtržnost § 358 „trestního zákoníku“³⁰⁰ se odehrála na ulici přímo před služebnou městské policie a celý incident byl nahrán kamerovým systémem městské policie. Krajská pořádková policie musela po tomto incidentu posílit výkon hlídkové služby v Duchcově, aby došlo k obnovení veřejného pořádku a nepokračovalo vzájemné napadání romských a protiromských skupin.

²⁹⁸ Policie České republiky: Police of the Czech Republic. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016. ISBN 978-80-270-0663-2., str. 107

²⁹⁹ PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 1152

³⁰⁰ PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 781

6.9.10 Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje

Jihomoravský kraj je důležitý pro svou výbornou polohu, dopravní dostupnost a strategické umístění na křižovatce transevropských silničních a železničních dálkových tras, které propojují jednotlivé části Evropy. Oblast nabízí řadu kulturních i sportovních akcí, kulturních i přírodních památek a je krajem vinařství. Brno je centrem studentstva, politiky, obchodu i turismu. Navíc se zde nacházejí Nejvyšší a Ústavní soud České republiky a Nejvyšší státní zastupitelství České republiky. Všechny tyto faktory dodávají regionu specifický ráz, který se následně odráží i ve službě pořádkové policie, jejich hlavních úkolech a činnosti.³⁰¹

V tomto kraji se „policisté“ pořádkové policie musí, každý rok připravovat na velké bezpečnostní opatření a spolupráci všech složek „Policie ČR“ při zabezpečení motocyklových závodů, které se pořádají na brněnské auto motodromů. Na tento světový závod, motocyklů se sjíždějí příznivci z celého světa. Často dochází v kempech, kde jsou ubytováni, příznivci motocyklových závodů k častému narušování veřejného pořádku nejvíce se jedná o nadměrný hluk a rušení nočního klidu § 5 „zákon o některých přestupcích.“³⁰² „Policisté občas nemohou narušování veřejného pořádku vyřešit příkazem na místě, protože návštěvníci jsou pod vlivem alkoholu nebo omamných látek a ojediněle se objevují i krádeže odložených věcí § 8 „zákon o některých přestupcích.“³⁰³ Na ty nejagresivnější návštěvníky musí „policisté“ použít represí v podobě užití donucovacích prostředků § 52 „zákonu o Policii ČR.“³⁰⁴

K narušování veřejného pořádku nedochází jen v okolí auto motodromů, ale i v různých částech města kam návštěvníci jezdí za zábavou. V místech, kde docházelo v minulosti k nejčastějším narušením veřejného pořádku, hlídají „policisté“ společně s hlídkami městské policie Brno na základě „koordinační dohody“ při zabezpečení veřejného pořádku § 16 „zákonu o Policii ČR“³⁰⁵.

³⁰¹ Policie České republiky: Police of the Czech Republic. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016. ISBN 978-80-270-0663-2., str. 123

³⁰² STRAKOŠ J. Zákon o některých přestupcích. Praktický komentář. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 260 s. ISBN 978-80-7598-521-7., str. 89

³⁰³ STRAKOŠ J. Zákon o některých přestupcích. Praktický komentář. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 260 s. ISBN 978-80-7598-521-7., str. 177

³⁰⁴ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 202

³⁰⁵ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 107

6.9.11 Krajské ředitelství policie Zlínského kraje

Zlínsko je charakteristické především tím, že se zde scházejí tři regiony – Slovácko, Valašsko a Haná jedná se o nejméně vytížený kraj

V roce 2014 se zde zase vyšetřoval výbuch muničního skladu ve Vrběticích, při kterém zemřeli dva lidé.³⁰⁶ Služba pořádkové policie ve spolupráci s Armádou ČR a vojenskou policií musela zabezpečit nebezpečný prostor § 48 „*zákonu o Policii ČR*“³⁰⁷ několika obcí v okolí výbuchu, kde se volně nacházela nevybuchlá vojenská munice a zbraně. Pořádková policie musela zajistit jak bezpečnost osob v uvedené oblasti. Tak i to, aby nedocházelo k nedovolenému ozbrojování § 279 „*trestního zákoníku*“³⁰⁸, protože se stalo, že obyvatel nerespektoval zákaz vstupu § 5 „*zákonu o některých přestupcích*“³⁰⁹ v uzavřené oblasti našel poškozené střelné zbraně a následně provedl na nich úpravu, aby byly střelbyschopné. Některé střelné zbraně si ponechal a ostatní zbraně zkoušel prodat. Vzhledem k tomu, že se jednalo o rozlehlou uzavřenou oblast, rozhodl policejní prezident o výpomoci z Krajského ředitelství policie Hlavního města Praha, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje Krajského ředitelství policie Severomoravského kraje., která trvala celkem šest let, než byla celá oblast prohlášena za bezpečnou.

Neznámější případ tohoto kraje se stal v únoru 2015, v restauraci Družba v Uherském Brodě, kde 63letý místní obyvatel vyzbrojený dvěma legálně držеныmi zbraněmi začal střílet do návštěvníků restaurace a 8 osob zabil a jednu osobu těžce zranil a následně útočník spáchal sebevraždu střelnou zbraní. Na místo jako první byla vyslána hlídka obvodního oddělení „*Policie ČR*“ s krátkými zbraněmi a částečnou balistickou ochranou. Na základě této tragické události začali „*policisté*“ v celé republice cvičit taktiku na eliminaci aktivního střelce. Následně došlo u „*Policie ČR*“ k vybavení tzv. „*prvosledových hlídek*“ dlouhými zbraněmi a odpovídající balistickou ochranou, aby mohlo dojít k rychlé eliminaci nebezpečného střelce tzv. aktivního střelce a balistická ochrana „*policistu*“ byla co nejlepší. Dříve na tyto zákroky byli vycvičeni jen „*policisté*“ zařazení u speciálních útvarů „*Policie ČR*“ (zásahové jednotky a útvar rychlého nasazení).

³⁰⁶ Policie České republiky: Police of the Czech Republic. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016. ISBN 978-80-270-0663-2., str. 131

³⁰⁷ VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 192

³⁰⁸ PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 1004

³⁰⁹ STRAKOŠ J. Zákon o některých přestupcích. Praktický komentář. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 260 s. ISBN 978-80-7598-521-7., str. 89

6.9.12 Krajské ředitelství kraje Vysočina

Teritoriální území Vysočiny se skládá z řady malých obcí, jež jsou jen málo vzdálené od místního centra. Za takové centrum se počítá malé město se třemi až deseti tisíci obyvatel. Specifickým faktorem jsou i tři památky zařazené na seznam UNESCO, jež jsou hojně navštěvované turisty – historické centrum Telče, poutní kostel sv. Jana Nepomuckého za Zelené hoře a Židovské město a bazilika sv. Prokopa v Třebíči. Vedle toho se v regionu vyskytuje jaderná elektrárna Dukovany a prochází jí dálnice D1.³¹⁰

Mezi nejznámější případy kraje Vysočina patří kauza z roku 2012, kdy policejní složky vyšetřovaly případ ubodaného ženy a muže. Tu zavraždil přítel jejich vnučky, který byl odhalen až na základě plošného genetického screeningu.³¹¹

Další zajímavou a známou kauzou tohoto kraje, kterou začala vyšetřovat služba pořádkové policie obvodního oddělení Havlíčkův Brod a následně ji předala „SKPV“ v Hradci Králové, kam bylo ze strany nemocnice zaslané i trestní oznámení o podezřelých úmrtích na jejich oddělení byl případ z roku 2006 tzv. „heparinového vraha“. Vrah usmrtil pacienty v Havlíčkobrodské nemocnici na oddělení ARO, kterým podával vysoké dávky heparinu. Nakonec se podařilo heparinovému vrahovi prokázat, že tímto způsobem spáchal minimálně sedm vražd.

Dne 22. února 2021 ve večerních hodinách přijali „policisté“ integrovaného střediska tísňové volání muže o úmyslu spáchat sebevraždu. Přesná lokalita výskytu muže nebyla „policistům“ známa, věděli jen částečně oblast, ze které volá. Operační důstojník okamžitě na místo vyslal hlídky, aby po muži začali pátrat § 68 „zákona o Policii ČR“³¹². Operační důstojník opět kontaktoval sebevraha a ten později popsal místo, kde se nachází. Zjištěné poznatky byly sděleny hlídkám a hlídka obvodního oddělení Pelhřimov díky dobré místní znalosti věděla, kde se muž nachází. Hlídka muže rychle našla a tento měl řezná poranění na ruku a ztratil velké množství krve. „Policisté“ okamžitě poskytli první pomoc a snažili se pomocí tlakových obvazů zastavit krvácení. Bezodkladně vyrozuměli operačního důstojníka a upřesnili místo zdravotníkům, kteří si muže později od hlídky převzali k ošetření. Díky dobré práci operačního důstojníka a místní znalosti hlídky obvodního oddělení Pelhřimov byl muž rychle nalezen a zachráněn.

³¹⁰ Policie České republiky: Police of the Czech Republic. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016. ISBN 978-80-270-0663-2., str. 127

³¹¹ Policie České republiky: Police of the Czech Republic. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016. ISBN 978-80-270-0663-2., str. 127

³¹² VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 364

6.9.13 Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje

Karlovarský kraj je specifický tím, že svou rozlohou patří mezi nejmenší. Skládá se pouze ze tří okresů, a to Karlových Varů, Sokolova a Chebu. Vyšší míru zajištění bezpečnosti si žádá především kvůli řadě lázeňských měst, kterými je západ Čech i tento kraj věhlasný. Navíc je každoročně místem konání známého mezinárodního filmového festivalu, při kterém se klade na veřejný pořádek a bezpečnost obzvláště velký důraz. „Policisté“ tohoto kraje ve vytipovaných oblastech převážně v lázeňských oblastech zvyšují hlídkovou činnost v rizikových oblastech a svojí přítomností na místě působí preventivně předchází zvýšenému počtu narušení veřejného pořádku krádežím motorových a věcí odložených vně vozidla § 205 „trestního zákoníku“³¹³ a neoprávněnému užívání motorových vozidel § 207 „trestního zákoníku“³¹⁴ lázeňských hostů, protože v minulosti došlo k nárůstu krádeží luxusních vozidel, kdy majitelé byli převážně zahraniční lázeňští hosté nejedná se jen o tzv. pouliční kriminalitu“ „policisté“ musejí zaměřit výkon hlídkové služby i na lázeňské kolonády, kde se snaží předcházet drobným krádežím odložených věcí § 205 „trestního zákoníku“³¹⁵, přestupkům proti majetku § 7 „zákon o některých přestupcích“³¹⁶ a věnují zvýšenou pozornost odloženým podezřelým věcem

Při každoročním konání tzv. Mezinárodního filmového festivalu se „policistům“ zvýší počet oznámení na rušení nočního klidu v lázeňské části města v okolí hotelu Thermál a v přilehlých oblastech, kde se nacházejí návštěvníci festivalu. V rámci zajištění veřejného pořádku při konání tohoto festivalu dochází k navýšení počtu hlídek „policistů“ z celého Karlovarského kraje do Karlových Varů a v rámci tzv. „koordinační dohody“ § 16 „zákon o Policii ČR“³¹⁷ úzce spolupracují s městskou policií při hlídkové činnosti a preventivně působí mezi návštěvníky a společně řeší narušení veřejného pořádku v dané oblasti. Řešení špatného parkování vozidel návštěvníků festivalu v ulicích Karlových Varů převážně spadá do řešení městská policie. „Policisté“ společně s městskou policií zajišťují i tzv. „stanová městečka“, aby zde nedocházelo ke krádežím

³¹³ PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 603

³¹⁴ PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 652

³¹⁵ PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1., str. 603

³¹⁶ STRAKOŠ J. Zákon o některých přestupcích. Praktický komentář. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 260 s. ISBN 978-80-7598-521-7., str. 177

³¹⁷ VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky: 1. vyd. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0., str. 107

odložených věcí § 7 „zákon o některých přestupcích“³¹⁸ k rušení nočního klidu § 5 „zákon o některých přestupcích“³¹⁹ a preventivně upozorňují návštěvníky, aby si své cenné věci neodkládali na místa, kde je nemají pod dohledem. Nenechávali si své cenné věci ve stanech a pokud možno si je nosili všude sebou ve svých osobních zavazadlech.

6.9.14 Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje

Olomoucký kraj je charakteristický tím, že více než 50 procent obyvatel se soustřeďuje ve městech. Region má navíc přes sto kilometrů dlouhou hranici s Polskem. Kraj je známý svou dobrou infrastrukturou a platí za kulturní, společenské i studentské centrum. Vedle čilého cestovního ruchu je v kraji soustředěno také lázeňství, které přivádí do lázeňských oblastí řadu osob. To zvyšuje riziko vzniku trestné činnosti.

Turisté tak vytvářejí prostor pro vyšší míru výkonnosti pořádkové policie.³²⁰ Díky geografické a příznivé klimatické rozloze zde vzniká velké množství chatových oblastí, které v zimních měsících láká kriminálně závadové osoby a dochází zde ke krádežím a vloupáním do chatových objektů. V podzimních měsících provádějí „policisté“ pořádkové policie zvýšené preventivní prohlídky. Na kontrolách se podílejí nejen „policisté“ obvodního oddělení dané oblasti, oddělení hlídkové služby, ale pomáhají jim „policisté“ ze služební kynologie i hipologie. Při preventivních kontrolách zjišťují důležité skutečnosti, které jim pomáhají při preventivní činnosti v dané oblasti. Mezi tyto skutečnosti patří informace o tom, které oblasti jsou zcela opuštěné nebo zda někdo chatu obývá celoročně a může je na pohyb kriminálně závadových osob upozornit. Upozorňují majitele chat, aby nenechávali venku, uvnitř v objektu viditelně odložené věci a předávají jim letáky, na kterých je prevence, jak správně zabezpečit rekreační objektů.

³¹⁸ STRAKOŠ J. Zákon o některých přestupcích. Praktický komentář. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 260 s. ISBN 978-80-7598-521-7., str. 177

³¹⁹ STRAKOŠ J. Zákon o některých přestupcích. Praktický komentář. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 260 s. ISBN 978-80-7598-521-7., str. 89

³²⁰ Policie České republiky: Police of the Czech Republic. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016. ISBN 978-80-270-0663-2., str. 139

6.9.15 Dílčí a zevšeobecňující závěry – užitá kasuistika - „dobré veřejnopořádkové praxe“

Je neoddiskutovatelným faktem, že „*policisté*“ zařazení u služby pořádkové policie, která je základní článkem „*Policie ČR*“ plní rozmanité množství úkolů v rámci výkonu své služební činnosti, univerzalitě a profesionalitě přístupu, kdy na některé bylo eklekticky poukázáno ve shora uvedených tematicky přílehlavých kasuistikách z veřejnopořádkové praxe. Pořádková policie je zcela bezesporu velmi důležitou službou „*Policie ČR*“, která v rámci vymezeného operačního prostoru, tj. chránit bezpečnost osob a majetku, veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. Plní rovněž úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky. Formou užitých metod a forem fakticky zabezpečuje ochranu veřejného pořádku v rámci daného teritoriálního území služebního obvodu. V souvislosti s realizací tzv. „*bezprostředních*“ zásahů „*policisté*“ rovněž zejména v rámci zabezpečení základní formy služební činnosti, tj. *hlídkové služby* často legitimně omezují osobní svobodu osob narušujících veřejný pořádek, resp. dopouštějících se nejen „*trestné*“ a tzv. „*jiné protispolečenské činnosti*“. „*Policisté*“ provádějí i prvotní neodkladné úkony u trestných činů, které jim nepřísluší vyšetřovat a slouží každodenně v nepřetržitých službách. Každý den jsou v přímém kontaktu s občany a samozřejmě jsou vždy připraveni zakročit v případě potřeby co nejrychleji a nejefektivněji proti narušitelům veřejného pořádku, či další shora uvedené „*trestné*“ či tzv. „*jiné protispolečenské činnosti*“. Jen díky okamžité a bezprostřední realizaci zákroku těchto „*policistů*“, zařazených zejména na základních útvarech služby pořádkové policie s *územní (teritoriální)* odpovědností lze vyřešit velké množství shora uvedených protiprávních jednání a potrestat osoby, které je spáchaly. Jak již bylo naznačeno ve shora uvedených kasuistikách „*policisté*“ služby pořádkové policie nepůsobí v rámci uplatňovaných metod jen represivně (viz metoda „*donucení*“), ale v rámci uplatňování metody „*přesvědčování*“ působí zejména preventivně, např. upozorňují dotčené právnické osoby, fyzické podnikající osoby a fyzické osoby na existenci případných protiprávních stavů, či pomáhají při záchraně lidských životů, živelných pohromách a pomoci občanům v tísni.

ZÁVĚR

„*Policisté*“, zařazení ve službě pořádkové policie v České republice, řádně plní zákonodárcem svěřené úkoly, při kterých zajišťují zejména ochranu veřejného pořádku a bezpečnosti věcí i osob, dohled nad bezpečností silničního provozu či úkoly v oblasti trestního řízení. Tuto službu provádějí v souladu s jednotlivými zákonnými, podzákonnými a interními právními předpisy. S ohledem k specifčnosti tzv. „lokální“ bezpečnosti v rámci daného teritoriálního území, na kterém vykonávají svoji činnost.

Přesto, že má pořádková policie jasnou strukturu s přesně danými povinnostmi a úkoly, objevuje se při práci jejích členů řada specifických faktorů. K těmto faktorům patří okolní prostředí, různorodé podmínky, demografie oblasti, rozsah kulturního, společenského či sportovního života a další. Tyto podmínky jsou rozdílné v jednotlivých krajích, městech i oblastech. „*Policisté*“ pořádkové policie při zajišťování veřejného pořádku musejí spolupracovat i s dalšími složkami „*Policie ČR*“, aby byl výsledek jejich práce co nejúspěšnější. Podílejí se společně se službou dopravní policie na zajišťování místa velkých dopravních nehod a dopravních bezpečnostních akcích. Dále spolupracují se službou kriminální policie a vyšetřování, při kontrole zájmových osob a objektů, při pátrání po pohřešovaných osobách a věcech. Poskytují službě kriminální policie a vyšetřování poznatky o trestné činnosti a o pohybu podezřelých osob v místě spáchání trestného činu pomocí systému Kontrola osoby. „*Policisté*“ pořádkové policie úzce spolupracují s odborem cizinecké policie při kontrole větších objektů nebo oblastí, kde se vyskytuje větší počet osob, které vstoupili na naše území republiky nelegálně. Další spolupráce probíhá s odborem služby pro zbraně a bezpečnostní materiál při kontrole držitelů zbrojních průkazů a při přepravě zbraní nebo bezpečnostního materiálu.

Činnost pořádkové policie je velmi rozmanitá, příslušníci této složky „*Policie ČR*“ se zabývají obvyklými činnostmi, jako jsou například krádeže či výtržnosti, prevence, přestupky v dopravě. Zároveň se její speciální složky účastní specifických akcí, kterými jsou třeba demonstrace, riziková sportovní utkání a další. „*Policisté*“ pořádkové služby mají speciální výcvik a chovají se při výkonu své práce přesně podle stanovených pravidel. Často se, ale při řešení některých případů dostanou s ohledem ke specifčnosti realizované tzv. „*zakročovací*“ povinnosti, zejména z pohledu právního a taktického do složitých situací, jež musí legitimně řešit jak v souladu s legitimně vymezenými pravomocemi, tak v rámci účinných zvláštních zákonných, podzákonných a interních právních předpisů, tak i etických společenských norem.

Řada úspěšných akcí a zákroků, které tito „*policisté*“ provedli a provádějí je na základě zmíněných přílehlavých a obohacujících případů kasuistiky jasným důkazem toho, že se pořádková policie musí stále nejen udržovat, ale i systematicky nacvičovat své znalostní a dovednostní kompetence i v rámci realizace tzv. „*zákroků pod jednotným velením*“ či „*zneškodnění*“ aktivního střelce, vyčlenění tzv. „*prvosledových hlídek*“, či součinnostních akcích se složkami integrovaného záchranného systému na místech mimořádných události, atd. Konkrétní aplikační případy poukazují, jak dobře musejí být příslušníci pořádkové policie na výkon služby připraveni. A právě proto představuje pořádková policie velmi specifickou a důležitou složku v organizační struktuře „*Policie ČR*“.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ

Tištěné zdroje:

DALECKÝ, J. Vybrané problémy služby pořádkové policie. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. ISBN 978-80-7251-303-1.

HRANÁČ, V. *Pojem veřejný pořádek a místní záležitosti veřejného pořádku*. Praha, 2012. Bakalářská práce. Vysoká škola regionálního rozvoje v Praze. 45 s.

HRINKO, M. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 354 s. ISBN 978-80-7380-793-1.

JEMELKA L., VETEŠNÍK P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a Zákon o některých přestupcích. vydal C.H. Beck, 2020, 1056 s. ISBN 978-80-7400-772-9

MACEK, P. Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9.

MACEK, P., FILÁK, A., POŽÁR, J. Pořádková činnost policie: (obecná část). Vyd. 2. Praha: Policejní akademie České republiky, 1995. 84 s. ISBN 80-85981-12-2.

MICHALCIO, D. *Současná činnost Policie ČR a jednotlivé aspekty ovlivňující kvalitu a efektivitu výuky profesní přípravy příslušníků základní odborné přípravy v policejních školách*. Olomouc, 2010. Rigorózní práce. Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, 127 s.

NOVOTNÝ F. a kolektiv. Trestní právo procesní: 2 vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 2017. 458 s. ISBN 978-80-7380-667-4., str. 194

PLOCEK, J. Aktivní střelec - dokážeme se bránit? Brno, 2016. Bakalářská práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Policie České republiky. Vyd. 2 Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7.

Policie České republiky: Police of the Czech Republic. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016. ISBN 978-80-270-0663-2.

PORADA, V. a kol. Bezpečnostní vědy. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019, 780 s. ISBN 978-80-7380-758-0

PROUZA, D. Trestní zákoník s judikaturou. Praha: Nakladatelství C. H. Beck 2010. 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1978-80-7380-793-1.

SOÓKY, L. *Služba pořádkové policie a služba dopravní policie v rámci Policie ČR*. Brno, 2009. Bakalářská práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, 60 s.

STRAKOŠ, J. Zákon o některých přestupcích. Praktický komentář. vyd. 2. Praha. Wolters Kluwer ČR, 2019, 260 s. ISBN 978-80-7598-521-7.

VANGELI. B. Zákon o Policii České republiky. Vyd 1. Praha, Nakladatelství C. H. Beck, 2009, 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0.

Internetové zdroje:

„Tichá noc“ v Praze. Angličtí i čeští chuligáni řádili, zasahovala policie Zdroj: <https://moravskoslezsky.denik.cz/fotbal-zajimavosti/ticha-noc-praha-anglie-cesko-fotbal-chuligani-rowdies-zasah-policie-20191012.html>. Moravskoslezský deník [online]. VLTAVA LABE MEDIA, 2019, 2019 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://moravskoslezsky.denik.cz/fotbal-zajimavosti/ticha-noc-praha-anglie-cesko-fotbal-chuligani-rowdies-zasah-policie-20191012.html>

Často nemáme vůbec tušení, do čeho jdeme, uvádí policista. Jihlavskydenik.cz [online]. Jihlava: VLTAVA LABE MEDIA, 2010 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: https://jihlavsky.denik.cz/zlociny-a-soudy/20100514_ji_casto-nemame-vubec-tuseni-do-ceho-jdem.html

Fanoušci Baníku řádili ve vlaku a zranili policistu, spartáni poničili dva autobusy. Sport.cz [online]. Praha: Borgis, 2010 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/fotbal/ceska-1-liga/clanek/172389-fanousci-baniku-radili-ve-vlak-u-a-zranili-policistu-spartani-ponicili-dva-autobusy.html>

Fanoušci Baníku řádili ve vlaku a zranili policistu, spartáni poničili dva autobusy. Sport.cz [online]. Praha: Borgis, 2010 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/fotbal/ceska-1-liga/clanek/172389-fanousci-baniku-radili-ve-vlaku-a-zranili-policistu-spartani-ponicili-dva-autobusy.html>

Fanoušci vlak nezničili. Isport.cz [online]. Praha: CZECH NEWS CENTER a.s, 2008 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal/47855/fanousci-vlak-neznicili.html>

Fotbaloví fanoušci přepadli ve vlaku dvě dívky [online]. idnes.cz, 2005, 6. 8. 2005 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/fotbalovi-fanousci-prepadli-ve-vlaku-dve-divky.A050806_131339_krimi_ton

Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. *Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy* [online]. Praha: Policie ČR, 2021 [cit. 2021-03-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=9128&doctype=ART&#POO>

Liberečtí policisté se zaměřili na drogovou problematiku. Týdeník policie [online]. Jihlava: VLTAVA LABE MEDIA, 2019 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://tydenikpolicie.cz/liberecti-policiste-se-zamerili-na-drogovou-problematiku/>

Lovci lebek aneb Pohotovostní motorizovaná jednotka se představuje. Novinky.cz [online]. Praha: Borgis, 2011 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/vase-zpravy/clanek/lovci-lebek-aneb-pohotovostni-motorizovana-jednotka-se-predstavuje-40131654>

Obchůzková služba Policie ČR - zlepšení vztahů s veřejností. *Praha 22* [online]. Praha: Městská část Praha 22, 2014 [cit. 2021-03-17]. Dostupné z: <https://www.praha22.cz/mestska-cast/bezpecnost/prevence-kriminality/obchuzkova-sluzba-policie-cr-zlepseni-vztahu-s-verejnosti-74cs.html>

Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy: *Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. Policie České republiky [online]*. Praha: Policie ČR, 2020 [cit. 2021-01-14]. Dostupné z:

<https://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=9128&doctype=ART&#OMETRO>

Policie České republiky – KŘP Královéhradeckého kraje - *Policisté ve vlacích. Policie České republiky [online]*. Praha: Policie ČR, 2020 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z:

<https://www.policie.cz/clanek/policiste-ve-vlakich.aspx>

Policie České republiky – KŘP Moravskoslezského kraje - *Oddělení železniční policie. Policie České republiky [online]*. Praha: Policie ČR, 2020 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z:

<https://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-severomoravskeho-kraje-zpravodajstvi-oddeleni-zeleznicni-policie.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

Policie České republiky – KŘP Plzeňského kraje. *Policisté použili donucovací prostředky, muž je fyzicky a slovně napadl.* [online]. Praha: Policie ČR, 2014 [cit. 2021-03-16]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/policiste-pouzili-donucovací-prostředky-muz-je-fyzicky-a-slovne-napadl.aspx>

Policie České republiky – KŘP Středočeského kraje. *Strážníci z Bohumína museli použít služební zbraň k varování prchajícího řidiče: Musel použít i zbraň.* [online]. Ostrava: Policie ČR, 2014 [cit. 2021-03-16]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/musel-pouzit-i-zbran.aspx>

Policie se chystá na rizikový fotbal Slavia - Baník v Praze [online]. Novinky.cz, 2009, 2009 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/policie-se-chysta-na-rizikovy-fotbal-slavia-banik-v-praze-40220979>

Policisté z Pohotovostní motorizované jednotky zasahovali. *Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy* [online]. Praha: Policie České republiky, 2010 [cit. 2021-03-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/policiste-z-pohotovostni-motorizovane-jednotky-zasahovali.aspx>

Rychlý zásah policistů. *Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy* [online]. Praha: Policie ČR, 2009 [cit. 2021-03-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/sprava-hl-m-prahy-zpravodajstvi-rychly-zasah-policistu.aspx>

Střed Olomouce hlídá šedesát policistů. *STATUTÁRNÍ MĚSTO OLOMOUC oficiální informační portál* [online]. Olomouc: Magistrát města Olomouce, 2012 [cit. 2021-03-23]. Dostupné z: <https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/8986>

Útočil aktivní střelec - cvičení. *Policie České republiky* [online]. Olomouc: 2020 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utocil-aktivni-strelec-cviceni.aspx>

Zákon č. 273/2008 Sb. *Zákony pro lidi: Sbíрка zákonů* [online]. Zlín: AION CS, 2021 [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>

Zákon č. 361/2003 Sb.: *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Zákony pro lidi: Sbíрка zákonů* [online]. Zlín: AION CS, s.r.o, 2021 [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#cast2>